

G

Gabella.

D Efficiente gabellæ solutione, contractus remanet nullus §. 43. p. 461. n. 20.

Ex nova acquisitione, & translatione domini de una in alteram personam, debet solvi gabella §. 47. p. 483. n. 8.

Ex datione insolutum gabella deberi pro comperto est n. 10.

Gradus.

Si plures sint gradus hæredum, & scriptum sit quisquis mihi hæres ad omnes gradus, hic sermo pertinebit §. 22. p. 266. n. 47.

Concideratio linearum, attendenda est quoad gradum §. 25. p. 309. n. 10.

An gradus ab ultimo possessore, seu potius ab institutore numerandi sint n. 22.

Contrarium scilicet quod sufficiat ab ultimo possessore computare gradus n. 23.

Institutor vocando proximiorum, voluit atrendere ad gradus prærogativam vere & proprie, non fictæ & improprie n. 104.

Gratia.

Clausula supressa quæ gratiam desicilem reddere potest declarari debet §. 42. p. 447. n. 2.

Subrogationis gratia, & similes concessionis regulariter sub modo conceduntur n. 4.

Gravamen Gravare.

Gravamen in Emphyteusi interpositum, consentiente nominato valet, ac subsistit §. 1. p. 21. col. 1. in principio.

Gravamen non valet ut onus reale, & ideo non sequitur emphyteusis futuros possessores, at vero valet uti onus personale n. 28.

Ea conjectura sumenda est, ut persona honorata, minus gravetur §. 29. p. 468. n. 12.

Gravamen respicit testator ejusque respectu exclusit repetitionem. ibidem.

Præsumitur testatorem minus gravare hæredem, quam fieri possit §. 43. p. 461. n. 17.

Pars IV.

Et interpretatio semper est facienda, quæ hæredem minus gravet §. 52. p. 501. n. 3.

Semper est facienda interpretatio, ut res minori onere sit gravata §. 62. p. 541. n. 30.

H

Hæc.

V Erbum hæc est demonstrativum & taxativum §. 28. p. 362. n. 10.

Hæres.

Hæres non potest facta per defunctum infringere §. 1. p. 21. n. 28.

Hæres inventarii beneficio, ultra vires hæreditatis non tenetur §. 6. p. 59. col. 1. in princip.

Genus census personalis obligatio ad hæredes venditoris transit p. 60. in principio.

Religiosis prohibetur testamentum scribere quo eorum monasterium hæres instituat §. 11. p. 101. n. 1.

Testator potest erigere vinculum de bonis hæredis quando ei reliquit ultra legitimam tertiam §. 16. p. 142. n. 31.

Hæres hæreditatem cum beneficio inventarii acceptando licet sua jura illesa præservet, tamen non gaudet illo beneficio quatenus suppetunt jura hæredicia n. 45.

Hæres in restitutione fideicommissi cessalis, non tenetur donationes, & emphyteusim restituere n. 53.

Hæres tenetur ultra vires hæreditatis, si inventarium non confecit §. 21. p. 250. n. 23.

Si plures sint gradus hæredum, & scriptum sit quisquis mihi hæres ad omnes gradus hic sermo pertinebit §. 22. p. 260. n. 47.

In materia oneris interpretatio est facienda, quominus hærede minus gravet §. 29. p. 373. n. 27.

Si hæredi nihil remanserit, institutio hæredis evanescit §. 32. p. 389. n. 5.

Hæres quanvis gravatus alicui restituere verus hæres & dominus talis hæreditatis efficitur n. 9.

Quando a testatore conceditur facultas hæredi gravato ut pro suis necessitatibus possit fideicommissi bona alienare, in dubium est posse hæredem gravatum necessitate

Eccc

litare

sitate urgente alienare num. 12.

Legati præstatio in voluntate hæredis esse non potest n. 17.

Appellatione hæredum, non solum veniunt hæredes sanguinis, sed etiam extranei §. 39. p. 420. n. 1.

Verbum hæres refertur ad filios, & hæredes sanguinis non vero ad extraneos, & ipsi dicuntur hæredes sui, & necessarii n. 3.

Hæres beneficio inventarii ultra vires hæreditatis non tenetur §. 40. p. 430. n. 8.

Hæres intra vires hæreditatis obligatur n. 20.

Hæres institutus testamento testatori magis dilectum censetur §. 41. p. 441. n. 16.

Præsumitur testatorem minus gravare hæredem quam fieri possit §. 43. p. 461. n. 17.

Verbum hæres intelligitur de hæredibus sanguinis §. 48. p. 489. n. 8.

Testator præsumitur temper minus gravare hæredem, ideoque temper illa interpretatio est facienda, quæ hæredem minus gravet §. 52. p. 501. n. 3.

Hæres institutus in parte hæreditatis, censetur institutus in tota §. 61. p. 531. n. 5.

Nisi testator de cæteris bonis disposuerit n. 6.

Si executio hærede defuncti bona ad maioratus implementum non existant tunc regressus datur contra legatarium impeditum §. 62. p. 544. n. 40.

Quando maritus mulieris non remanet hæres, nec mulier mariti illa medietas bonorum calalis quæ in vita permanenti adjudicatur, non a moriente, sed a lege provenit §. 64. p. 555. n. 12.

Verbum relinquo adjunctum certæ quotæ bonorum non inducit hæredis institutionem, sed legatum §. 19. p. 214. n. 5.

Hæreditas.

Hæreditas potest dari in codicillis per viam fideicommissi §. p. 16. n. 27.

Repudiatio hæreditatis de jure non præsumitur, immo necesse est illam declarare. §. 4. n. 8. & 3.

Verbum legatum, vel hæreditas tam substitutionem, quam institutionem comprehendunt §. 17. p. 102. n. 5.

Hæreditas directe in codicillis dari, nec admi valet, hæredi scripto in testamento §. 19. p. 214. n. 13.

Verbum legatum, vel hæreditas tam substitutionem, quam institutionem comprehendit §. 11. p. 102. n. 4.

Hypotheca.

In omnibus rebus hæreditariis prolegatis hypotheca inducitur §. 58. p. 519. n. 2.

Hypotheca contra tertium solum prosequi potest, post debitorem executum n. 3.

Hæc tamen regula patitur limitationem communem quando debitor notorie est solvendo n. 4.

Uiræ in hypothecaria actione peti non possunt n. 7.

Quando bona maioratus hypothecantur, cum facultate regia prius bona libera, executur, quam bona maioratus §. 31. p. 380. n. 9.

Si res hypothecatae sunt in illis executio potest fieri quia prohibitio institutoris, non potest tollere jus creditoris n. 10.

Possessor prædii censuarii, recte convenitur non præhabita executione eo quod constitutio census super fundo non manet in terminis hypothecæ quæ de se habet ut prius executiatur principalis debitor quam possessor hypothecæ sed transit in onus reale quod rem sequitur quocumque vadat §. 6. p. 53. n. 1.

Sicut mulier non potest fidejuberere ita etiam consensus ad pignus sue hypothecam constituendam à jure ei prohibitum est §. 20. p. 232. n. 4.

Hypothesis.

Hypothesis in claris locum non habet §. 62. p. 538. n. 15.

I

Identitas nec pluralitas rerum, & actuum præsumitur, sed ab allegante est probanda §. 5. p. 50. col. 3.

Rei identitatis potest etiam per conjecturas probari §. 1. p. 7. n. 11.

Identitatem probare tenetur, qui illam allegat p. 83. colu. 1. in fine.

Identitatum diversitas actorem excludit idem col. 2. in princip.

Ad

Ad quid identitatis probatio requiratur: vide late §. 33. p. 401. n. 3.

Identitas rei conjecturis probari potest n. 5.

Identitas rei ex confinibus demonstratur n. 10.

De indentitate constat quando duabus demonstrationibus probata invenitur n. 11.

Identitas non præsumitur n. 5.

Non datur diuersa ratio & ex identitate rationis formalitas, ut ordo, conditio, & clausula censeatur reperita §. 62. p. 544. n. 44.

Inæqualitas.

Ratio inæqualitatis, seu illius remuneratio si non exprimitur in contractu dotali, potius liberalitas quam remuneratio præsumenda est. §. 18. p. 204. n. 70.

Inæqualitas non facit veram donationem remuneratoriam cum ex ea jus agendi non competat. n. 71.

Contrarium n. 75. *vide dos.*

Sidonatio non habeat causam, & datur inæqualitas contrahentium, & non fiat mentio de recompensatione intelligitur esse factam in recompensationem nobilitatis §. 18. n. 57.

Inopia.

Causa finalis vendendi bona hæredetaria est inopia ac egestas §. 32. p. 390. n. 7.

Interpretatio.

Quando iustitutor se explicat non est alia interpretatio quærenda §. 22. p. 260. n. 28.

Pro validitate testamenti, facienda est omnis possibilis interpretatio §. 41. p. 443. n. 25.

Interpretatio voluntatis nihil aliud est quam sensum alioquin latentem, & verbis non expressum ex ratione legis depromere §. 65. p. 566. n. 38.

Institutio.

Deficiente institutionis causa, deficit institutio §. 16. p. 145. n. 40.

Institutio irrevocabilis est cum sit facta in contractu inter vivos §. 19. p. 225. n. 42.

Finis institutionis est dignitas, & ex-

Pars IV.

piendor familiæ §. 22. p. 254. n. 4.

Una pars institutionis alteram declarat n. 60.

Institutio significat conservationem agnationis, & familiæ testatoris n. 82.

Institutio maioratus per dispositionem inter vivos manet irrevocabilis, & amplius ab institutore revocari non potest §. 30. p. 379. n. 1.

Et impedit factionem testamenti, in rebus donatis ibidem quanvis certum sit quod filius de necessitate juris aut institui aut ex hæredari debet, & legitima absque onere relinqui, alias onus rejicitur, & institutio invalidatur, tamen si filius onerari assentiat institutio valet §. 56. p. 513. n. 7.

Una Clausula in institutione adjecta, per aliam declaratur §. 65. p. 567. n. 40.

Institutor.

Institutoris verba geminata, omnem difficultatem tollunt §. 22. p. 253. n. 1.

Quando institutor se explicat non est alia interpretatio quærenda n. 28.

Institutoris exclusio, pro lege observanda est n. 39.

In maioratibus semper præsumitur voluisse institutorem conservare nomen, & familiam n. 53.

Regulariter testatores instituendo loquuntur improprie, & cum aliquibus fallentiis, non enim sciunt verbis legis legalibus & propriis n. 59.

Institutor potest apponere quasunque clausulas, dummodo legibus non sint contrariæ §. 27. p. 355. n. 1.

Nec potest alterare & mutare clausulas quas apposuit post maioratum institutum irrevocabilem in præjudicium vocatorum n. 2. & 7.

Principalis institutorum finis, est ut splendor familiæ conservetur §. 65. p. 363. n. 19.

Instrumentum.

Quando in instrumento sit mentio de alio instrumento, non est necesse ut de primo constet §. 1. p. 14. n. 16. *verl. hanc.*

Si instrumento fideiussionis facta fuerit mentio de principali obligatione quanvis de propria non constaret eundem effectum consequeretur n. 18.

Eccc ii

Licet

Licet regulariter instrumentum suspectum de falso fidem non faciat, hoc tamen falit quando ipsius veritas, aliunde comprobatur §. 41. p. 441. n. 11.

Instrumentum de falso suspectum, fidem non facit §. 41. n. 11.

Hoc tamen falit, quando ipsius veritas aliunde comprobatur. ibidem.

Judex.

Judicibus sæcularibus non licet quidquam dicere de viribus sententiæ latæ in judicio ecclesiastico §. 7. p. 67. n. 6.

Judices deputati ad executionem ultimarum voluntatum sive seculares, sive ecclesiastici sint, testamenta exequi debent tam inter maiores, quam minores ad illos ut pote competentes, secundum suam alternativam pertinet executionis cognitio, & non ad iudices orphanorum n. 7.

Judex in dubia interpretatione, semper eligere debet, quod minimum habet iniquitatis §. 12. p. 108. n. 9.

In iudicando æqualiter vigent pauperes & divites §. 13. p. 118. col. 1. vers. fateor.

Judices dati in revisionis instantia de justitia causæ iudicare debent §. 15. 129. n. 9.

Et juxta propriam conscientiam iudicare tenentur n. 7.

Judices sæculares de mandatis apostolicis cognitionem non præsumere §. 17. 155. n. 41.

An iudices læculares possint cognoscere de validitate aut subreptione apostolica n. 54. ubi affirmative.

Contrarium n. 55. & seqq.

Inferior non potest cognoscere n. 56.

Licet cognitio sit facta per incidentiam n. 57.

Judicantis muneri, cuncta rimari oportet §. 22. p. 269. n. 63.

Judicium.

Nemo potest sine actione alium cogere iudicium subire §. 44. p. 468. n. 1.

Judicata.

Judicata res pro veritate habetur §. 47. p. 482. n. 5. 12.

Jus.

Secundum juris civilis regulas standum est, dum contrarium per jus patrium, non disponitur §. 4. p. 33. n. 2.

Jus reservatum nec dat, nec admit jus §. 13. p. 113. n. 6.

Jus reservare, non est jus tribuere, quoad controversiæ justitiam §. 19. p. 221. n. 33.

Una & eadem res non potest diverso jure ceteri §. 22. p. 254. n. 3.

Parum est jus nosse, si personæ quarum causæ constitutum est, ignorentur n. 9.

Remitenti jus suum, seu actionem, non est dandus regressus n. 22.

Remissio juris, nunquam præsumitur n. 38.

Juris tertii exceptionem oponi non posse, regulare est §. 25. p. 329. n. 49.

Limitatur n. 50. vide *exceptio*.

Ei quod alio jure venit quam eo quo amisit non nocet id, quod perdidit, sed prodest id quod habet n. 65.

Jus tertii ut possit allegari, debet juris agentis esse exclusivum n. 76.

Ut igitur sit exclusivum jus tertii, quod actorem sine actione agere dicatur, debet ipso jure esse exclusivum n. 77.

Et requiritur quod jus tertii sit cum effectu n. 78.

Quavis jus sit ipso jure, si sine effectu sit, quia requiritur consensus, voluntas, vel acceptatio nunquam opponi valet tale jus a tertio, nisi is consentiat n. 79.

Prohibitio institutoris, non potest tollere jus creditoris §. 31. p. 380. n. 10.

Nemo plus juris in alium transferre valet quam ipse habet §. 34. p. 412. n. 6.

Prohibitio institutoris, non potest tollere jus creditoris §. 31. n. 10.

L

Laudemium.

Laudemium spectat usufructuario, & non proprietario §. 60. p. 524. n. 5. & 13.

Rei sub emphyteuticæ laudemium ad proprietarium pertinet n. 17.

Qui habet jus percipiendi fructus proprietatis illi laudemium spectare debet n. 18.

Laudemium

Laudemium est quid consequens proprietatem tanquam fructus illius n. 19.

Læsio.

Non sufficit allegare læsionem, sed necesse est eam probare §. 7. p. 68. n. 8.

Legatarius.

Legatarius potest investiri necessariam quantitatem pro onere missarum, & quod superest convertere in propriam utilitatem §. 18. p. 189. n. 30. ulque finem.

Legatum.

Legatum dici potest fideicommissum, & e contra §. 1. p. 17. col. 1.

Legatum consanguineis relictum eis non debetur quos consanguineos testator agnoscere noluit §. 13. p. 119. n. 22.

Differentia inter legatum, & fideicommissum rei propriæ & hæredis nulla est §. 16. p. 146. n. 44.

Si testator fundum communem leget, & aliquid adjiciat ex quo constet sentire de integro prædio, integrum id prædium in legato est n. 58.

Res mea legari non potest §. 18. p. 181. n. 5.

Si in legato non fit mentio de recompensatione intelligitur esse ob causam factam n. 27.

Licet testator obliget pro legato rem aliquam particularem, non potest nisi in subsidium ad aliorum executionem devenire §. 19. p. 221. n. 34.

Legati præstatio in voluntate hæredis esse non potest §. 32. p. 394. n. 17.

Voluntarius debitor qui ab initio ex propria voluntate contraxit potius legando videtur liberalitatem exercere, quam debitum solvere §. 40. p. 432. n. 18.

Legatum factum alicui puellæ pro dote, vel in tempus nuptiarum est conditionale §. 43. p. 458. n. 1.

Quavis legatum a principio sit purum, tamen per posteriora verba potest immutari n. 2.

Legatum sub pluribus, & diversis conditionibus relictum, non omnibus, sed novissimæ patendum n. 3.

Legatum non debetur ei qui non adim-

plevit conditionem numer. 7.

Legatum pro dote, aut nomine seu causa dotis relictum conditionale censeatur n. 24.

In legatis sicut in testamentis plenius, & favorabilius respectu legatarii voluntates disponentium interpretantur n. 35.

Conditio in primo legato appositâ in secundo reperita non censeatur n. 33.

Substitutio vulgaris, sicut in hæreditatibus etiam in legatis fit n. 8.

In omnibus rebus hæreditariis pro legatis hypoteca inducitur §. 58. p. 519. n. 3.

Legatum ut relictum uxori tertie partis fructuum plenius debet interpretari §. 60. p. 524. n. 6.

Siquis leget rem suam quæ alias sibi cum alio communis est, hæc dispositio restringitur ad rem, & eam respicit quatenus sua est §. 65. p. 565. n. 30.

Verbum relinquo adjunctum certæ quotæ bonorum non inducit hæredis institutionem, sed legatum §. 19. p. 214. n. 15.

Legitima.

In legitima filii pater potest instituire maioratum eo consentiente §. 4. n. 6. & 24. p. 34.

Sed necessario probandus est consensus. ibidem.

Pater non potest gravare filios in legitimis, neque de eis maioratus instituire. n. 10. & 11.

Attamen si ipsis filiis alia bona relinquuntur, itaut appareat eorum evidens utilitas, bene poterunt parentes legitimam, vel partes illorum vinculo maioratus subijci. n. 11.

Legitima non habetur à patre, sed à lege, ut ipsiusmet nomen denotat. §. 16. p. 145. n. 39.

Legitima solum filiis relicta, dicitur quota bonorum, §. 18. p. 213. n. 7.

Sed magis communis opinio est, quod sit quota hæreditatis. n. 8.

Filius quando succedit in legitima, illam capit purgatam, ab omni ære alieno. n. 11.

Legitima in hoc regno constat ex duobus partibus substantiæ paternæ. n. 12.

Verbum relinquo adjunctum certæ quotæ bonorum non inducit hæredis institutionem, sed legatum. n. 15.

Quavis ex communi DD. sententia requiratur consensus expressus, ut subsistet gravamen

gravamen in legitima, procedit nanque quando de legitima filii expresse disponit Pater illam vinculando non vero quando de tertia disponit. §. 21. p. 250. n. 24.

Quamvis certum sit, quod filius de necessitate juris institui, aut ex hæredari debet, & legitima abque onere relinqui alias onus rejiciatur, & institutio invalidatur attamen si filius oneri assentiat institutio valet. §. 56. p. 513. n. 7.

Libertas.

Semper pro libertate præsumendum est. §. 2. p. 244. n. 18.

Libera.

Res quæ libet libera præsumitur. §. 52. p. 502. n. 3.

Libet.

Verbum placuerit, & libuerit quid importent. §. 18. n. 13.
Verbum libet explicatur. n. 14.

Limitatio.

Limitatum ad tempus, ultra id non extenditur. §. 28. p. 371. n. 18.

Dispositio limitata omnes casus excludit, de quibus non loquitur. n. 19.

Obligatio limitata, limitatum producit effectum. §. 36. p. 416. n. 6.

Liberalitas.

Voluntarius debetur qui ab initio ex propria voluntate contraxit postea legando potius videtur liberalitatem exercere, quam debitum solvere. §. 40. p. 432. n. 18.

Lis.

Exceptiones si admittantur, nullus erit finis litium. §. 1. p. 3. n. 6.

Lex.

L. deflamari Cod. de ingen. in hoc regno locum non habet, nisi in casu status Ord. in 3. tit. §. 4. p. 36. n. 8.

Cessante ratione legis, cessat ipsa lex §. 11. p. 101. n. 2.

Lex pœnalis extendi non debet de casu ad casum. §. 18. p. 192. n. 24. & 56.

L. unica Cod. de imponendis luerat explicatur. n. 65.

Authent. uxor mortua fortior est, quam dispositio Leg. si unquam Cod. de revocand. donal. n. 72.

Non Lege novandum, sed voluntate. §. 19. p. 222. n. 35.

Quod lex non dicit, nec nos dicere debemus. §. 22. p. 284. n. 84.

Lex, statutum, pactum contrahentium, vel dispositio testantis quando aliquid in illis prohibetur continent in se decretum irritans. §. 42. p. 451. n. 11.

Quod procedit quando talis lex aliquid fieri prohibet nisi sub certo modo, quia tunc modus censetur de forma etiam si lex ultra eam non procederet expresse anulando si contra, vel aliter fiat. n. 12.

Legi peto §. fratre ff. delegatis 2. respondetur. §. 44. p. 469. n. 4.

L. Cum Avus 102. ff. de cond. & demonstrat. intelligitur. §. 63. p. 548. n. 5.

Linea.

Verba per lineam rectam comprehendunt totam successionem & extenduntur etiam ad transversales. §. 48. p. 489. n. 6.

Linea in qua intravit successio maioratus debet omnino evacuari antequam ad aliam fiat transitus. §. 22. p. 270. n. 63.

Dum aliquis extat de radice primi nominati, non vocatur sequens de alia linea n. 77.

Consideratio linearum, attendenda est, quoad graduum proximitatem computandam inter eos qui in eadem linea inveniuntur. §. 25. p. 309. n. 10.

Stante linea masculi, transitus non fit ad alienam fœminæ. n. 31.

Linea semper conservatur, & datur fœminarum repræsentatio quamvis incapacitas fœminarum, quas repræsentent masculi, illis nocere possint. n. 81.

Qui sunt in linea meliori repræsentatione jure potiores esse intelleguntur. n. 81.

Linea qualitatis, est linea fœminarum. n. 85.

In linea masculinitatis simplicis, in quo agnatio, non contemplatur solum ex masculis linea componitur, omnibus demptis fœminis. n. 87.

Linia non consideratur, ubi repræsentatio non consideratur. n. 96.

Quando invenitur vocata linea recta, inducit perpetuitatem. §. 48. p. 489. n. 5.

Verba per lineam rectam comprehendunt totam successionem & extenduntur etiam ad transversales. n. 6.

Linia in potiori significato intelligitur de effectiva. n. 8.

De linea alicujus dicitur ille cujus ipse caput est, & ab ipso tanquam à fonte derivantur. §. 65. p. 561. n. 6.

Quando duo descendentes sunt in eadem linea, qui proximior est in gradu succedere debet. n. 7.

Locator.

Locator tenetur rem fruendam tradere §. 50. p. 494. n. 10.

Alias possessionem locationis non habet. ibidem.

Locus.

Loca ecclesiastica sola sunt, quæ conferuntur auctoritate Prælati. §. 17. p. 163. n. 35.

Lucrum.

Circumstantiæ quæ requiruntur ut cessans lucrum debeat. §. 7. p. 62. n. 1.

M

Maioratus.

Sententia lata super maioratu successoribus præjudicat §. 1. p. 2. n. 1.

Maioratus potest institui in codicillo n. 14. & 22.

Standum est codicilo referenti dispositionem, & institutionem maioratus in testamento deperdito factam fuisse. n. 16. ver. unde.

In maioratu electivo potest ordo succedendi variari p. 16. ver. nec.

Maioratus nihil aliud est, nisi quodam legatum seu præ legatum factum primo successori n. 22.

Sententia lata adversus maioratus possessorem, omnibus successoribus nocet, & prodest p. 18. col. 2. ver. bona.

Et non solum sententia, sed etiam acta,

& probationes in illis contentæ. ibidem.

Bona maioratus non possunt in dotem dari in præjudicium vocatorum. ibidem.

Redditum anuum, non solet distrahi a maioratu §. 3. p. 31. n. 2.

Pater potest instituere maioratus in legitima filii eo consentiente §. 4. p. 34. n. 6. & 24.

Sed necessario probandus est consensus. ibidem n. 6.

Attamen tacitus admittitur si resultat ex actu per quem necessario explicatur. ibidem.

In vita possessoris maioratus, non potest quis agere, ut successor declaretur n. 8.

Ex bonis tertiæ potest institui maioratus n. 9.

Pater non potest instituere maioratum de legitima filiorum n. 10. & 11.

Attamen si ipsis filiis alia bona relinquuntur ita ut appareat eorum evidens utilitas bene poterunt parentes legitimam, vel partes ipsarum vinculo maioratus subijci n. 11.

Maioratus institutiones magis ultimarum voluntatum naturam refirmant, quam contractum n. 13.

Quando maioratus in contractu instituitur, & subsequitur traditio ipsi annexa inducit vera irrevocabilitatem n. 14.

Maioratus in augmentum familiæ instituitur n. 15.

Acceptatio maioratus respectu omnium successorum, irrevocabilitatem inducit. ibidem.

Maioratus quando fit in contractibus, statur sine irrevocabilitate n. 19.

Nemo potest revocare maioratum a se in contractu institutum, & ab alio occupatum n. 25.

Maioratus successores possunt res alienatas illi annexas ab aliis reivindicari §. 5. p. 47. n. 5.

Ad hoc ut maioratus censeatur institutus non est opus ut id exprimat a testatore, vel institutore, sed satis est ut ex clausulis, & conjecturis colligatur n. 15.

Oportet tamen quod ad sint clausulæ maioratus leu Capellæ congruentes & apponi solitæ vide n. 17.

Onus missarum licet fiat rem indivisibilem non tamen reddit eam affectam onere maioratus n. 18.

Maioratus possessor durante ejus vita dominus

dominus est §. 6. pag. 59. num. 7.

Maioratus non potest erigi de bonis emphyteuticis §. 8. p. 70. n. 9. & 12. & 25. & 27.

Si intervenit consensus domini directi tunc licite potest n. 10.

Maioratus vinculum species alienationis est n. 18.

Maioratus natura, perpetuitatem requirit n. 19.

Confessio per se sola a possessore maioratus facta, non probat bona, ad maioratum pertinere n. 22.

De bonis maioratus subrogatio confici non potest absque regia auctoritate n. 23.

A successione maioratus æqualiter juxta communissimam sententiam excluditur filius illegitimus atque legitimus qui ex illegitimo descendit tanquam a radice infecta descendens §. 11. p. 109. 11.

Testator potest erigere maioratum de bonis hæredis quando ei reliquit ultra legitimam tertiam §. 16. p. 142. n. 31.

Princeps superemus potest mutare, & alterare, maioratus vocationes §. 17. p. 154. n. 2. vide *vocatio*.

Maioratu electivo nullum jus acquiritur alicui successori antequam electus propatur.

Quavis enim non ab elegente, sed a primo institutore, commodum consequatur n. 18.

In maioratu seu Capella liberæ nominationis nemini ante electionem jus quæsitum dici valet, ratione cujus præjudicium valeat considerari n. 19.

Ex sub onere simplici missarum, non censetur institutus maioratus §. 18. p. 198. n. 39.

Nisi propter onus aliæ adsint conjecturæ n. 37.

Conjecturæ autem ex quibus inducitur vinculum maioratus n. 38.

Ut inducatur maioratus, seu fideicommissum perpetuum, sufficit ut post prohibitionem de non alienando, adjiciatur, quia vult testator, bona remanere in familia n. 43.

De bonis alienis, non potest institui maioratus §. 19. p. 222. n. 36.

Bona maioratus quanvis per successorem alienata sint, possunt per eundemet restitui n. 37.

Maioratus instituitur ad honorem familiæ, & memoriam defuncti n. 38.

Institutio maioratus irrevocabilis est, cum

fit facta in contractu inter vivos n. 42.

Sed intelligitur quando maioratus irrevocabiliter fuit institutus n. 46.

Maioratus possessor res maioratus totaliter alienando aut emphyteusim concedendo, aut alio quocunque modo obligando aliis successoribus præjudicare non potest §. 20. p. 230. n. 1.

Quilibet potest instituire maioratus, alienæ familiæ contemplatione §. 65. n. 27.

Maioratus sine scriptura, non solum fieri, sed probari potest §. 21. p. 136. n. 1.

Bona indivisa transiens spatio 40. annorum, per administratores, etiam si scriptura non exhibeatur, naturam, & qualitatem maioratus tenent n. 47.

Maioratus erectio, seu constitutio ex partitionibus derivatur n. 13.

Ut dicantur bona maioratus vinculo affecta, omnino requiritur quod probetur talia bona in dominio institutoris esse n. 14.

Maioratus successio impendenti stare non potest §. 22. p. 257. n. 15.

Nec ad alium successorem datur regressus, nec fit transitus nisi prius linea extincta n. 16.

Maioratui instituto, vocati censetur gradatim, & successive omnes futuri primogeniti n. 17.

Maioratus successio proximiori devolvitur p. 256. col. 2. vers. non.

Professus ex religione capace bonorum, succedere potest in maioratu n. 36.

Limitatur n. 37.

Maioratus in monialibus non potest obtineri, quia sunt incapaces nuptiarum n. 54.

In maioratibus semper præsumitur institutorem conservare voluisse nomen, & familiam n. 53.

Fœmina succedens, tenetur nubere, alias fiet transitus ad alium proximorem, quæ clausula tenetur de jure n. 58.

Linea in qua intravit successio maioratus debet omnino evacuari antequam ad aliam fiat transitus n. 64.

In maioratu succedere possunt moniales S. Claræ n. 68. 75.

Monasterium censetur exclusum propter incapacitatem conservandi nomen & familiam n. 67. & 76.

Clausula exclusiva a successione maioratus tanquam odiola non potest extendi ad eum de quo expresse non loquitur n. 73.

Maioratus

Maioratus revocatur in præjudicium vocatorum, quando institutus est in natura sua revocabili n. 74.

Prohibitio alienandi, & forma institutionis maioratus ad unguem observanda est n. 79.

Consuetudo succedendi in maioratu ex bono actu inducitur quin effectum habuit n. 80.

Semel institutus maioratus ex acceptatione primi successoris, non potest diminui, nec revocari, ex simultaneo consensu institutoris, & primi vocati n. 81.

Dum aliquis extat de radice primi nominati, non vocatur sequens de alia linea n. 78.

Quando ultra onus missarum dantur conjecturæ inducitur, & probatur maioratus seu Capella §. 23. p. 289. n. 3.

Ultimus possessor maioratus neminem nominans pertinet possessio ad proximiorum in sanguine §. 25. p. 408. n. 3.

Non inconvenit ut detur maioratus electionis per facultatem concessam administratori ab instituyente ad eligendum personam successoris n. 11.

Res maioratus sunt inhaliabiles, sed limitatur quando institutor permisit vendi aut dividi n. 40.

Maioratus simplicis masculinitatis est ille in quo institutor admisit solummodo masculinos n. 47.

Quando in dubio præsumitur maioratus esse institutus, quæ conjecturæ sufficiant n. 69.

An maioratus regularis, sit masculinitatis, vel agnationis n. 72.

Maioratus irregularis, componitur ex sceminis n. 86.

In maioratu irregulari, non agitur de conservanda familia n. 96.

Nulla est differentia in maioratibus per verba primogenitus, & senioris n. 116.

In Capellis & maioratibus idem jus observatur §. 29. p. 374. n. 30.

Attamen Capella pium respicit, maioratus profanum. ibidem.

Institutio maioratus facta per dispositionem inter vivos manet irrevocabilis, & amplius ab institutore revocari non potest §. 30. p. 379. n. 1.

Et impedit factionem testamenti, in rebus donatis. ibidem.

Ad præscriptionem rei maioratus sufficit spacium 40. annorum §. 31. p. 386. n. 11.

Pars IV.

Contra maioratum in quo expressa vel tacita datur alienandi prohibitio comixta cum prohibitione legis nulla præscriptio admittitur, non illa in qua titulus necessarius non est, qualis est immemorialis n. 12.

Dominium rerum vinculo maioratus, & restitutioni subjectarum, possessore mortuo, statim in sequentem successorem continuatur sine traditione n. 15.

Maioratus erectio cessat ubi licite fuit alienatio, & non potest vocatus audiri contra eam §. 32. p. 389. n. 3.

Quando quis maioratum, seu fideicommissum instituit in bonis quæ in hoc, vel illo loco possidet omnia bona ibi existentia vinculari sunt §. 33. p. 404. n. 6.

Maioratus possessor potest reivindicare a quocunque possessore, res maioratui annexas n. 9.

Ut Monachus instituat maioratum necessario requiritur licentia Summi Pontificis §. 34. p. 412. n. 3.

Et si monasterium non aprobet revalidari non potest n. 4.

Simplex onus missarum, maioratum non inducit §. 40. p. 423. n. 1.

Quando alienationis adnectitur prohibitio, tunc ex conjecturata mente testatoris maioratus institutio debet præsumi n. 2.

Differentia inter prohibitionem alienationis favore familiæ, & inter eam quæ simpliciter facta fuit nulla causa, & ratione expressa, ita ut quando fit favore familiæ inducatur maioratus n. 20. 22. & 23.

Securus est emptor qui emit rem maioratus ab illo qui facultatem vendendi habebat pretiumque solvit §. 447. n. 1.

In maioratibus regulariter attenditur ad proximitatem ultimi possessoris, neglecta proximitate instituentis §. 49. p. 492. n. 2.

In maioratibus regularibus proximitas attenditur respectu possessoris, & non institutoris n. 4.

Si testator nominat aliquas personas per quas ambulare debeat maioratus, illas non egreditur, & post illas transit ad alias cum suo onere §. 54. p. 506. n. 3.

Maioratus solum dicitur institutus quando ex verbis institutio deducitur bona perpetuo vinculari n. 5.

Maioratus institutus in contractu donationis, nec revocari potest, ab ipso institutore §. 56. p. 512. n. 1.

Quanyis in bonis mobilibus non consti-

Fff

tuatur

tuatur maioratus, tamen in ejus æstimatione recte confici potest n. 4 & 8.

Maioratus per contractum iustitutum nec potest revocare, nec alterare n. 10.

Possessor maioratus usufructuarius dicitur §. 60. p. 526. n. 16.

In maioratu scriptura per forma non requiritur §. 62. p. 537. n. 14.

In dubio pro maioratu facit quod ex vinculatione bonorum non mediocris utilitas cuilibet Provinciæ resultat u. 20.

Maioratus in se servitutem habet n. 24.

Bona si possideantur ut maioratus per spatium 40. annorum & sine divisione teneant per duos administratores sufficit ut deinceps possideantur & præsumantur ut talia & assumant illam qualitatem n. 26.

Bona Capellæ seu maioratus ad unum tantum, seu indivisa pertinent n. 27.

Si excusso hærede defuncti bona ad maioratus implementum non existant tunc regressus datur contra legatarium impeditum n. 40.

In maioratibus, semper proximior in gradu succedit §. 65. p. 560. n. 3.

Mandatum.

In mandato quantumcumque generali donandi autoritas non continetur. §. 44. p. 469. n. 8.

In is quæ speciale mandatum requirunt nullus cum cautione admittitur quanvis conjuncta sit persona. n. 9. *Vide procurator.*

Procurator sine mandato cum cautione de rato tam ad agendum, quam ad defendendum admitti potest n. 10.

Maritus.

Maritus uti bonorum omnium mulieris administrator, omnes actiones potest movere §. 15. p. 130. n. 26.

Procedit tantum respectu bonorum dotalium, & fructuum exactione non vero in causis maioratus, n. 27.

Et etiam in his rebus in quibus potest, si agat nomine mulieris, & ut procurator ejus si non habeat mandatum speciale, iudicium non sustinetur. n. 28.

Quando maritus agit tanquam procurator uxoris, cum rei veritate non haberet mandatum tunc processus est nullus. *ibid.*

Neque maritus potest petere bona in quibus mulier successionem habuit, post contractum matrimonium cum in iis nihil sit commissum, non est dubitandum, quod mandato eget. n. 29.

Neque potest agere in iudicio absque uxoris citatione, & mandato n. 30.

Et neque etiam in causis maioratus circa successionem illius, in quibus maritus est successor. n. 31.

Sententia in lite mota per maritum uxori non scienti & consentienti minime præjudicat. *ibidem.*

Confessio mariti de dote recepta non sufficit nisi aliter probetur. §. 40. n. 12.

Quando maritus mulieris non remanet hæres, nec mulier mariti, illa medietas bonorum quæ in vita permanenti ad iudicatur non à moriente, sed à lege provenit §. 64. p. 555. n. 12.

Masculus.

Masculus succedit virtute legis deficiente declaratione. §. 1. p. 16. *verl. sed.*

Maioratus, in quo masculos institutor tantum admisit, dicitur masculanitatis. §. 25. p. 329. n. 47.

Verbum succedat masculus, indefenite prolatum, habet vim generis, idem operatur, ac si dictum fuisset succedat omnis, & quicumque masculus. n. 73.

Descendentia masculina jure proprio, propria que vocatione jувatur n. 81.

In linea masculanitatis simplicis in quo agnatio non contemplatur solum ex masculis linea componitur, omnibus demptis fœminis n. 87.

Masculus ex fœmina descendente non admittitur n. 89.

Quod procedit non solum quando agitur de conservanda familia, & agnatione, sed etiam in qualicumque dispositione n. 90.

Stante repræsentatione in pari gradu, & data prærogativa sexus masculus præferre debet. n. 101.

Mater.

Mater quidquid acquirit ad secunda vota transiens, id totum in integrum ad filios ex præcedenti conjugio habitos transit §. 16. 137. n. 1.

Sola in terim fruendi potestas relinquatur. *ibidem.*

Et siue mater nupserit ante, vel post successionem, & bonorum acquisitionem per obitum filiorum prioris matrimonii. n. 2.

Idem procedit in patre, vel alio ascendente ad secundas nuptias transeunte.

Licet Pater, aut filii consentiant tacite, aut expresse circa secundas nuptias.

Et quanvis Rex dispenset, ut mulier, aut vir superstes consequutus sit licentiam Principis ad secundas nuptias contrahendas non sufficit, nisi expresse derogat leges n. 5.

Quomodo inducatur consensus ad hoc. n. 6.

Filix pertinent dicta bona, etiam acquisita titulo oneroso n. 7.

Quanvis sint concessa cum facultate libere disponendi n. 8.

Et in favorem causæ piæ.

Nec potest instituere maioratum de proprietate bonorum in præjudicium filiorum, prioris matrimonii. n. 10. per totum.

Limitatur supra posita resolutio quando ipsa mulier contrahat nuptias de licentia mariti n. 12.

Et ut eximatur a pænis, & reservatione proprietatis bonorum de quibus Sanctio nostra sufficit consensus tacitus n. 13.

Etiam cessat illa reservatio quando filii secundis votis auctoritatem præstiterunt n. 14. & n. 36.

Hujusmodi consensus non oportet, ut præcise interveniat, tempore matrimonii, sed sufficit quovis tempore quod interveniat post ipsum matrimonium. n. 15.

Non requiritur ut talis consensus præstetur per ultimam voluntatem, siue inter vivos, sed sufficit tacitus ex aliquibus conjecturis, & signis deductus n. 16.

Conjecturæ & consensus quæ sint n. 17. 18. 19. 20. 21. & 22.

Primum est quando filius post contractum à patre, vel matre secundum matrimonium, illius comensales sunt n. 17.

Vel quando filii cum patre vel matre secundo nubente, habitant in ipsa domo, & diuturnam cohabitationem, cum vitrico habent n. 18.

Vide alios casus in quibus consensus præsumitur n. sequentibus usque ad n. 26.

Sed necesse est consentum esse expressum, si agatur in præjudicium filiorum n. 37.

Probato consensu post mortem, hæres

Pars IV.

extraneus non potest admitti ad bonorum reservationum proprietatem obtinendam. n. 25.

Principalis regula non habet locum quando filius ex testamento bona sua reliquit patri, aut matri, sed solum ista succedit abintestato, præmortuo filio n. 27.

Constitutiones, & jura quæ hanc reservationem inducunt loquuntur in bonis habitis titulo lucrativo, & non oneroso num. 28.

Quando bona sunt concessa cum facultate libere disponendi, tunc potest disponere pater, aut mater de proprietate n. 29.

Pater, vel mater transiens ad secunda vota, privatur proprietate bonorum quæ habuit, vel habere poterat ex præmortuo filio primi matrimonii n. 32.

Nec potest de dictis bonis maioratum instituere n. 35.

Mater convocans ad secunda vota hæreditatem filii amittit, & alteri filio superstiti conceditur propter injuriam, sibi a matre factam n. 48.

Mater quidquid ex promissione arraharum, aut alio lucrativo titulo contemplatione matrimonii acquirit, etiam filiis dicti matrimonii reservare tenetur. §. 18. p. 183. n. 7. 10. & 11.

Quæ quidem legis dispositio non solum in matre, sed in patre procedit n. 8.

Filiis prioris matrimonii reservare non tenentur patres si propter nobilitatem aut alia causa, aliquid alicui fuit donatum n. 29. 30. & 68.

Quæ quidem conclusio procedit tam in viro, quam in fœmina. n. 31. & 69.

Mulier secundo nubens non tenetur reservare filiis prioris matrimonii quæ titulo oneroso ad eam pervenerunt n. 53.

Matrimonium.

Post solutum matrimonium, nec dos, nec onera considerantur. §. 18. p. 203. n. 63. & 68.

Post contractum matrimonium, donationes fieri prohibentur. n. 74.

Matrimonium est quid facti, & ob id, non præsumitur in spem. §. 22. p. 255. n. 11.

Voluntas institutoris interpretatur ad excludendum inhabiles ad matrimonium. n. 58.

Fff ij

Meliorat

Melioramenta.

Meliorationum æstimationem jam solutam iterum repetere, bona fides non admittitur. §. 3. p. 30. n. 1.

Medicus.

Medicis de jure creditur de sanitate corporis. §. 45. p. 473. n. 2.

Mens sana.

In testamento testibus de sana mente asserentibus creditur quam aliis de insaniam. §. 45. p. 473. n. 1.

Medicis de jure creditur de sanitate corporis.

Ex receptione sacramentorum vehemens intellectus præsumptio exoritur. n. 3.

Insaniæ probatio non concluditur nisi testes de verbis inordinate probatis, ac aliis fatuitatis actibus testentur. n. 4.

In dubio sanæ mentis testator est præsumendus n. 5.

Ex bona ordinata, & discreta dispositione mentis integritas efficaciter resultat.

Mentis testatio testamentum dicitur. n. 16.

Quoties quis infirmitate nimis oppressus, mortis jam minante periculo testamentum ad interrogationem alterius confecit per verbum *sic* illud non valet, jam enim pro mortuo similis reputatur ægrotus, & in eo mentis integritate non præsumere existimatur. n. 17.

Minor.

Minori se maiorem dicentem, non potest prodesse minoritas. §. 20. p. 231. n. 2.

Missa.

Vide *Onus.*

Mors.

Mors civilis per professionem induta ejulde n effectus est cujus est mors naturalis. §. 22. p. 271. n. 66.

Fama mortis cum diuturna absentia aliquo modo mortem probat. §. 57. p. 515. n. 2.

Qui se fundat in vita, vel morte alterius, & mortem & vitam specificè probare tenetur n. 5.

Monachus, Monialis.

Monachus exclusus a successione maioratus, perpetuo dicitur exclusus. §. 22. p. 259. n. 23.

De monachis ad moniales, valet argumentum n. 24.

Monachus ex religione capace bonorum, succedere potest in maioratu n. 36.

Distinguitur conclusio n. 37.

Jura sanguinis non amittit Monachus n. 43. & 71.

Clausula excludens Monachos reputatur iniqua n. 44.

Maioratus in monialibus non potest obtineri quia sunt incapaces nuptiarum n. 54.

Cum portatio nominis sit ab institutore percepta non potest succedere monasterium, nec moniales quæ censentur per istam conjecturam excluæ n. 55.

Moniales S. Claræ possunt succedere in maioratu n. 68. n. 75.

Monachus nec civiliter, nec naturaliter obligatur p. 34. p. 411. n. 1.

Ut monachus instituat maioratum, necessario requiritur licentia Summi Pontificis, vel saltem consensus capituli n. 3.

Et si monasterium non approbat, merito validari non potest n. 4.

Moniales nec de consensu prælatorum Summo Pontifici inferiorum bona immobilia possidere valent n. 5.

Monachus quidquid acquirit, monasterio acquirit. §. 65. p. 562. n. 18.

Monasterium si est capax bonorum, in vita monachi succedere potest. ibidem.

Monachus & servus æquiparantur. n. 20.

Si monachus non potest habere maioratum, multo fortius monasterium non poterit n. 21.

Monachus non potest portare arma, & cognomen institutoris ideo incapax est succedendi in maioratu §. 22. p. 272. col. 2.

Monasterium.

Monasterium censetur exclusum propter incapacitatem conservandi nomen, & familiam §. 22. p. 279. n. 67. 76. & n. 55.

Si monachus non potest habere maioratum, multo fortius monasterium non poterit §. 65. n. 21.

Mulier.

S. C. Veleanum solummodo succurrit mulieribus læsis ob sexus imbecilitatem non autem emptores decipientes §. 5. p. 51. n. 13.

Mulier quidquid ex promissione arraharum, aut alio lucrativo titulo contemplatione matrimonii acquirit etiam filiis dicti matrimonii reservare tenetur §. 18. p. 183. n. 7.

Mulier sicut non potest esse fidejussor ita etiam non consensus ad pignus seu hypolicam constituendam præstare a jure ei prohibitur §. 200. p. 232. n. 4.

N

Negativa.

Negativa est difficilis probationis §. 22. p. 255. n. 5.

Nepos.

Ad nepotem extendi non debet iinea, nec repræsentationis beneficium §. 25. p. 314. n. 24.

Nepos dicitur senior repræsentans personam patris & nativitatem senioris n. 28.

Nepos naturalis, non admittitur per repræsentationem ad successionem n. 34. & 38.

Nepotes appellatione filiorum continentur §. 63. p. 548. n. 4.

Contrarium n. 6.

Nominatio.

Data facultate nominandi, potest nominari filius aut filia §. 1. p. 23. col. 2.

Nominatio in testamento debet significari illi, qui habet jus nominandi usque ad mortem, ac per consequens potest variari §. 4. p. 38. n. 17.

Si testator nomet aliquas personas, per quas ambulare debeat maioratus, non egreditur, & post illas transit ad alias cum suo onere §. 44. p. 506. n. 3.

Novatio.

Novatio non tantum inter ipsas met personas creditoris, & debitoris fieri potest,

sed etiam quando Titius in se suscepit obligationem qua tenebatur Icejus §. 19. p. 216. n. 22.

Jure digestorum attento ut novatio constitueretur, quid necessarium erat n. 24.

Postea Justinianus mutavit hanc formam n. 25.

Non est præcise necessaria illa contractuentium novandi expressio, imo tantum requiritur, quod animus novandi cognoscatur n. 26.

O

Obligatio.

Illud quod relinquitur liberum, & præcipuum omnem tollit obligationem §. 18. p. 199. n. 41.

Idem est possum libere alienare, vel possum libere testari n. 42.

Interventu novæ personæ, nova nascitur obligatio §. 19. p. 216. n. 23.

Jura, obligationes, & actiones inter coheredes active, & passive dividuntur n. 32.

Licet testator obliget pro legato rem aliquam particularem non potest nisi in subsidium ad aliorum executionem devenire n. 34.

Obligatio limitata, limitatum producitur effectum §. 36. p. 146. n. 6.

Non solum obligatus remanet qui consensum obligationi præstitit, sed etiam omnes deinceps sequentes successores §. 42. p. 454. n. 14.

Quando in partitionibus aliqua res in solidum alicui adjudicatur cum obligatione quantitatem alteri præstandi, obligatio est solum personalis, & non realis §. 58. p. 518. n. 1.

Observantia.

Dubiorum, optima interpes est observantia §. 8. p. 81. n. 24.

Onus.

Onus missarum per se, licet faciat rem indivisibilem, & solum pro æstimatione dividi potest, attamen non reddit rem affectam maioratus §. 5. p. 52. n. 18.

Res transit cum suo onere §. 6. p. 57. n. 3.

Onus

Onus ad administratorem sive possessorem impositum imponentis vitam transgredi non potest p. 58. col. 2.

In utroque conjugue onus personale vinculi adest, & persona utrorumque, in suo casu supervivente gravata censenda est §. 18. p. 181. n. 3.

Licet procedat in legato relicto proprio nomine expresso hæredis n. 4.

Legatarius potest investiri necessariam quantitatem pro onere missarum, & quod superest convertere in propriam utilitatem n. 20. usque finem.

Ex solo simplici onere missarum non censetur institutus maioratus n. 36.

In dubio debet assumi interpretatio ut res minori onere effecta censetur n. 45.

Translatio onus probandi vinculum, seu gravamen in rem adversarium contra nante libertatem probatio in contrarium admittitur §. 21. p. 249. n. 21.

Onus missarum dividi non potest §. 23. p. 288. n. 1.

Quando ultra onus missarum dantur conjecturæ inducitur, & probatur maioratus, seu Capella n. 3.

In materia oneris interpretatio fieri debet quominus hæredem minus gravet §. 29. p. 373. n. 2.

Simplex onus missarum maioratum non inducit §. 40. n. 1.

Ex testamenti verbis perpetuo onus missarum est adimplendum n. 6.

Onus missarum, impedit divisionem bonorum n. 16.

Per solam oneris missarum impositionem res non fit in alienabilis, & cum suo onere in ipsa permanente in quemcumque possessorem transit §. 48. p. 488. n. 33.

Ex solo onere missarum maioratus non censetur institutus n. 12. & §. 63. p. 547. n. 1.

Non est ferendus qui lucrum amplectitur, onus autem subire recusat §. 51. p. 499. n. 4.

Onus missarum non est de jure præsumendum, nisi probetur expresse §. 52. p. 500. n. 1.

Immo quantum fieri potest restringendum est n. 2.

Quavis certum sit quod filius de necessitate juris aut institui aut exhæredari debet, & legitima absque onere relinquatur alias onus rejicitur, & institutio invalida

tur attamen si filius oneri assentiat institutio valet §. 56. p. 513. n. 17.

Res perpetuo onere missarum gravata, potest dici non vinculata §. 62. p. 540. n. 28.

Quavis impositio oneris individuatatem inducat n. 29.

Semper est facienda interpretatio ut res minori onere sit gravata n. 30.

Omissus

An omissus invocationibus maioratus censetur exclusus & quando ad successionem admittatur §. 2. p. 27. col. 1.

Oppinio.

Bartolhi oppiniones quæ non sunt communiter reprobatae sequi debent in judicando & consulendo de nostro jure regni §. 18. p. 205. n. 77.

Pro oppinione Accurcii in hoc Regno judicandum est §. 25. p. 346. n. 106.

Ord.

Ord. in lib. 2. tit. 18. §. 1. limitatur §. 26. p. 149. n. 5.

Ord. in lib. 4. tit. 46. intelligitur n. 51.

Ord. in lib. 4. tit. 91. §. 4. non procedit quando datur inæqualitas nobilitatis inter contrahentes matrimonium §. 18. p. 193. n. 28.

Ord. lib. 4. tit. 46. respondetur n. 66.

Quia non tollit specialem dispositionem juris communis n. 67.

Ord. lib. 1. tit. 50. §. 1. intelligitur circa jurisdictionem Proviloris §. 20. p. 231. n. 3.

Ord. lib. 4. tit. 100. explanatur, & intelligitur §. 25. p. 323. n. 44.

Ord. lib. 1. tit. 87. §. 19. explicatur §. 25. p. 353. n. 3.

Ord. verbalib. 4. tit. 80. §. 1. sera ferrado non inducunt necessitatem §. 41. p. 442. n. 21.

Ord. lib. 4. tit. 48. limitatur §. 61. p. 531. n. 4.

Ordo.

In hisque conjunctim scripta sunt, nullus ordo est §. 1. p. 2. col. 1.

Nec ordo scripturæ debet impedire causam, ordinemque juris, & voluntatis. *ibid.*

Ordo

Ordo scripturæ non attenditur quando alius est ordo aut juris aut voluntatis. ibidem.

Verba *podera nomear o morgado em filho, ou filha qual elle mais quizer, e o por elle nomeado, poderá nomear da mesma maneira, com tanto que seja da descendencia del- le testador, non sunt alternative ordinis, sed electionis ibidem col. 2.*

P

Patruus.

Patruus excluduntur quando adsunt filii vocati §. 25. n. 83. 84.

Patruus excluduntur etiam si sit filia simpliciter vocata §. 25. p. 438. n.

Pañum.

Pañum fieri non assuecit, nisi de re dubia §. 1. p. 16. col. 2. verſ. hanc.

Partitiones.

Partitiones bonorum inter filios facta in vita parentum, circa personas non approbantes, vel quibus potest resultare aliquod præjudicium, non valet §. 19. p. 209. n. 1.

Partitiones facta inter vivos secuta traditione, non habent vim ultimæ voluntatis n. 3.

Divisio bonorum a patre inter filios facta quando non remansit in pluribus terminis simplicis, & ultra fuit progressum ad traditionem, aut fuit cum juramento firmata ut perfecta donatio inter filios transfert n. 20.

Divisio a patre facta inter filios est donatio sed ultimæ dispositionis species n. 21.

Jura, obligationes, & actiones, inter cohæredes active, & passive dividuntur n. 32.

Rei alienæ portio, seu adjudicatio, fieri non potest §. 21 p. 243. n. 15.

Onus missarum, impedit divisionem bonorum §. 40. p. 431. n. 16.

Quando in partitionibus aliquid res in solidum alicui adjudicatur cum obligatione quantitatem alteri præstandi, obligatio est solum personalis, & non realis §. 58. p. 518. n. 1.

Per partitiones dominium transfertur §. 62. p. 541. n. 32.

Patrimonium.

Patrimonium spectat æs alienum §. 15. p. 218. n. 30.

Partus.

Partus suppositus & ejus probatio §. 12. p. 107. n. 4. & 4.

Matris confessio qualiscunque sit vel extrajudicialis, vel jurata pro operatione conscientia pro se sola non sufficit ad probationem partus suppositi n. 6.

Quod insimul concurre debent alia adminicula alias confessio non sufficit.

Partus naturalis non est ille qui octo tantum comprehendit menses n. 8.

Minus est ante matrimonium concipere, quam partum supponere n. 9.

Partus naturalis dicitur etiam qui est mense septimo. ibidem.

Consideratio quod nulla viget ratio, vel causa partus supponendi, partus suppositi probationem excludit n. 10.

Suppositio partus, semper fit ob magnam causam. ibidem.

Unde si non urget causa, suppositio excluditur.

Pietas.

Pietatis causa, semper debet attendi §. 29. p. 376. n. 34.

Paupertas.

Causa vendendi bona hæreditaria est paupertas §. 32. p. 390. n. 7.

Paupertatis species, non distinguenda n. 8.

Jus quando pauperibus, & miserabilibus personis privilegia concedit non facit differentiam inter eos qui ad paupertatem sua culpa devenerunt, & inter eos qui casu fortuito. n. 10.

Pater.

Pater potest instituere maioratus in legitima filii eo consentiente. §. 4. p. 34. n. & 24.

Contrarium. u. 11.

Nec potest gravare filios in legitima. n. 10.

Attamen si ipsis filiis alia bona relinquuntur itaut appareat eorum evidens utilitas bene poterunt parentes legitimam, si ve partes ipsarum vinculo maioratus sub- jici n. 11.

Pater

Pater non tenetur alere filium, si ejus substantia pro suo victum tantum subsistat §. 10. p. 98. n. 3.

Pater vel mater transiens ad secunda vota privatur proprietate bonorum, quæ habuit vel habere poterat ex præ mortuo filii primi matrimonii §. 16. p. 144. n. 32. *vide mater.*

Pater transiens ad secunda vota quidquid acquisierit ex bonis primi uxoris servare tenetur filiis primi matrimonii §. 18. p. 183. n. 10.

Confessio patris in testamento dicentis se esse debitorem alicujus filii, non sufficit, sed requiritur probatio veritatis §. 21. p. 243. n. 11.

Multo minus sufficit assertio patris facientis aliquem filium, debitorem sibi n. 12.

In vocatione filiorum non dicitur esse vocatum parentum eorum §. 59. p. 521. n. 2.

Et in legato in ejus favorem facto, censetur exclusus pater aut mater n. 3.

Nihilominus post filios vocatos pater ipse, si vivat, admitendus est, & censetur vocatus n. 4.

Licet sit honoratus cum legato non censetur exclusus sed potius admissus n. 5.

Atque ita si filii non existant, per obitum possessoris debet succedere mater vocati, & non alter tertio loco vocatus n. 6.

Beneplacitum.

Verbum *Beneplacitum* delibera & justa voluntate intelligitur & accipi debet §. 18. n. 40.

Poterit.

Verbum *poterit* importat facultatem, ac liberam voluntatem §. 18. n. 39.

Verbum *possit* circa relictæ verlatur substantiam, libertatem, & non necessitatem inducit §. 32. p. 395. n. 19.

Papa.

De voluntate Papæ, constat clare ex rescripti tenore §. 17. p. 154. n. 1.

Circa bona, & personas, vel jura ecclesiastica, solus Papa habet facultatem disponendi n. 3.

Papa non censetur agnatis familiæ in successione, præjudicium facere n. 10.

Papa vices Dei gerit in terris n. 7. 8.

In piis ad Summum Pontificem, spectat commutatio n. 21.

Pœnitentiario Pontifici regulariter solum in foro interno commutandi facultas conceditur. n. 27.

Limitatur si constet per ipsius Pœnitentiarii assertionem n. 28.

Sublimitatur quando delegatus, est in excelsa dignitate constitutus. n. 29.

An summus Pontifex extra terras, & dominia temporalia ecclesiæ circa temporalia, & lacia ad sæculares Principes pertinentia, aliquid possit statuere. n. 40. 45. 45. ubi affirmative.

Pontificis jurisdictionem recognoscit, qui ignoscit dignitatem n. 47.

Summus Pontifex nollit sua rescripta, si veritati non nitantur, executioni mandari, n. 59.

Posteriora.

Posteriora derogant priora §. 21. p. 250. n. 22.

Posteriora, ex prioribus declarantur §. 29. p. 375. n. 33.

Pensio.

Qui quotannis pensionem solvit, jus emphyteuticum præscribitur §. 52. p. 502. n. 6.

Persona.

Parum est jus nosse, si personæ quarum causa constitutum est ignorentur §. 22. p. 255. n. 9.

In judiciis non est acceptio personarum habenda n. 19.

Cum partium jura sint obscura potius Reo favendum est, quam actori n. 20.

Una eadem quæ persona, respectu diversorum jurium, pro pluribus, & diversis personis reputantur §. 36. p. 415. n. 2.

Diversa est persona maioratus §. 47. p. 483. n. 7.

Ex nova acquisitione ac translatione domini, de una in alteram personam debet solvi gabella. n. 8.

Indubium de jure est, eandem personam posse fungi vice duarum sub diversis respectibus n. 14.

Si testator nominat aliquas per quas ambulare debeat maioratus non egreditur, & post illas transit ad alias cum suo onere §. 54. p. 506. n. 3.

Fidei-

Fideicommissum temporale ultra personas nominatas progredi non valet n. 2.

In generationis numero persona generans non est de numero, & invocatione filiorum non comprehenditur §. 59. p. 522. n. 1.

Possessio.

Quando præcedit titulus possessio præsumitur ratione illius habita, & confirmata §. 4. p. 39. n. 20.

Si agens reivendicatione, non ostenderit dominium directum & civile quod petit suum esse absolvendus erit reus etiam si injuste possideat §. 25. p. 330. n. 51.

Ex una præstatione tantum, bene acquiritur possessio §. 31. p. 383. n. 3.

Ad adpiscendum possessionem, unus actus sufficit. n. 4.

Locator tenetur rem fruedam tradere §. 50. p. 494. n. 10.

Alias possessionem locationis non habet. ibidem.

Possessio acquisita, & continuata, præsumitur ex causa immediata §. 62. p. 444. n. 42.

Possessor.

Non sunt auferenda prædia à possessoribus longissimis quando pensionem solvunt, extra casus conductionis §. 1. p. 23. n. 32.

Possessores maioratus possunt res illi anexas ab aliis reivindicari §. 5. p. 47. n. 5.

Possessor prædii censuarii, recte convenitur, non præhabita executione §. 6. p. 53. n. 1.

De jure indubitatum est pro pensionibus agi contra possessorem n. 2.

Quilibet possessor rei censui hypothecata, conveniri potest n. 4.

Maioratus possessor, durante ejus vita dominus est n. 7.

Possessor maioratus, durante vita potius Dominus quam usufructuarius est §. 16. n. 46.

Tamen cum illud dominium sit ab futurum, non proprietas, sed vitæ inter usurium, erit æstimandum n. 47.

Possessor rei tenetur restituere omnia quæ habiturus esset patitor si tempore litis contestata, restitutio facta esset §. 24. p. 294. n. 9.

Possessor bonæ fidei fructus suos facit

Pars IV.

ante litem contestatam §. 25. p. 350. n. 117.

A lite contestata, incipit possessor esse in mala fide §. 27. p. 356. n. 5.

Quando donator usufructum sibi reservavit, atque traditio, translatioque domini possessoribus, censetur intervenisse §. 30. p. 380. n. 4.

Possessor quanvis habeat titulum invalidum fructus a se preceptos civiliter acquirit §. 31. 382. n. 1.

Sed titulus non ostendit, condemnandus venit a tempore quo possedit indebite.

Possessor malæ fidei præsumitur is qui contra juris solemnitates emit §. 31. p. 387. n. 13.

Ideo fructus suos non facit. ibidem.

Limitatur quando non procedit bona fides ex titulo emptionis n. 14.

Maioratus possessor potest reivindicare res maioratus anexas a quocumque possessore §. 33. p. 407. n. 9.

Contra possidentem titulo sola probatio domini admittitur p. 409. column. 2.

Maioratus possessor, potest res maioratus a tertiis vindicare §. 47. p. 482. n. 3.

Adhoc ut procedat reivendicationis actio, debet actor dominium probare n. 4.

Propter vim commissam, tenetur possessor ad fructus restitutionem a die mortis ultimi possessoris n. 6.

Diversa est persona maioratus possessoris a persona ficta ipsius maioratus n. 7.

Utrum illud quod circa usufructuarium definitum est in jure procedat etiam in maioratu possessore §. 51. p. 499. n. 1.

Pro parte affirmativa stat opinio. n. 2.

Maioratus possessor usufructuarius dicitur §. 60. p. 526. n. 16.

Probatio.

In jure nulla probatio melior invenitur quam illa quam in actis fieri solet. §. 1. p. 17. col. 1. vers. quo

Dominium est difficilis probationis præsumptionibus, & conjecturis probari valet n. 29. vers. neque.

Probationes quanvis sint imperfectæ cum sint plures, & tendant ad eundem finem, faciunt plenam probationem §. 1. p. 5. n. 8.

Ex teste omni exceptione maiori reddente rationem dicti sui semel plena resultat probatio. ibidem.

Gggg

Probatio

Probatio quæ scriptura fit est liquidissima §. 6. p. 56. col. 2. in fine.

Quando agitur de probatione in causa civili, vel criminali melior, & exacta requiritur in criminali, in civili vero non adeo exacta §. 12. p. 107. n. 2. & 3.

In negotiis quæ suapte naturam occulte committuntur, contrahuntur, vel sufficiunt conjecturales probationes, quæ judicantis arbitrium, concludere suadeant. n. 5.

Probatio resultans ex certitudinibus exactis à liberis familiarium fidem non facit contra tertium, nec in ejus præjudicium creduntur. §. 25. p. 332. n. 62.

Confessio in articulis opponentis & per orationibus primæ instantiæ, facit plenam probationem. n. 67.

Qualiscunque probatio non sufficit ad probandam unionem, & anexationem, immo cum sit quid facti clara indiget probatione. §. 33. p. 404. n. 8.

Testes de auditu, cum agatur de antiquis, ubi inquirunt publice sic audivisse ab antiquioribus bene probant §. 62. p. 535.

De auditu testes adminiculis corroboratæ concludentem faciunt probationem n. 6.

Probatio per testes fieri potest, ex eo quia in maioratu scriptura, pro forma non requiritur §. 62. p. 537. n. 14.

Præsumptio.

Præsumptio cedit veritati §. 41. p. 439. n. 1.

Falsitatis præsumptio pro probatione habetur. ibidem col. 2. verl. hæ

Præsumptiones præsumptionibus remouentur n. 12.

Præsumptiones exclusiue quæ sint n. 13.

Præscriptio.

Præscriptio quomodo censenda est §. 1. p. 6. sub n. 9.

Præscriptio non datur contra bona prohibita alienari, modo per legem, modo per testatorem, modo per contractum inter vivos n. 18. col. 2.

Quauvis præscriptio in maioratibus currat per quadraginta annos tamen non nocet, nisi illi contra quem præscribitur, & non successoribus n. 19. & 20.

Dominium utile, & directum contra

privatam personam præscribi valet spatio 30. annorum, & contra ecclesiam 40. annis n. 36.

Præscriptio non currit, contra vitas n. 32. verl. neque

Cum scientia rei alienæ præscribi non potest, sine peccato n. 36.

Jus quod improbat præscriptionem cum mala fide, intelligitur de ea quæ procedit a possessione, & facto præscribentis non vero de ea quæ provenit ex sola negligentia illorum, contra quos præscribitur ibidem n. 37.

Ex quibus causis majores verbo decreto quemadmodum actiones temporales præscribi, & extingui per lapsum temporis non considerata bona, vel mala fide eorum, contra quos actiones competunt. ibidem.

Præscriptio 40. annorum habita cum titulo, & bona fide præjudicat successoribus maioratus §. 5. p. 43. n. 2. & 3.

Qui debitores sunt census præscribere non possunt cum mala fide §. 6. p. 57. col. 1. in princip.

Ut præscriptio adversus loca pia valeat, necessario requirit spatium annorum quadraginta n. 5.

Præscriptio immemorialis, centum annos exigit §. 21. p. 242. n. 6.

Præscriptio quadragenaria, non requirit titulum n. 8.

Ad præscriptionem rei maioratus sufficit spatium quadraginta annorum. §. 31. p. 380. n. 11.

Contra maioratum, in quo expressa vel tacita datur alienandi prohibitio, comixta cum prohibitione legis nulla præscriptio admitti potest, non illa in qua titulus necessarius non est qualis est immemorialis n. 12.

In bonis fideicommissi præscriptio non admittitur contra successores, nisi postquam agere potuerunt §. 38. p. 419. col. 1.

Fideicommissum præscribi potest, spatio 30. annorum. ibidem.

Sed intelligitur ut tempus currere incipit ab eo in quo fideicommissarius agere poterat. ibidem.

Qui quotannis pensionem solvit, jus emphyteuticum præscribi dicitur §. 52. p. 502. n. 5.

Quadrigenaria præscriptio tolit omnem, & quamcunque actionem §. 62. p. 537. n. 9.

Si non constat de qualitate tituli, vel est in validus quadriginaria præscriptio sufficit n. 10.

Prædium.

Non sunt auferenda prædia a possessoribus longinquis quando pensionem solvunt, extra conductionis calum §. 1. p. 23. n. 32.

Prælatio.

Privatus chirographus nihil probat ad prælationem §. 64. p. 556. n. 13.

Princeps.

Princeps supremus potest alterare, & mutare maioratus vocationes §. 17. p. 154. n. 2.

Princeps potest ex justa, & publica causa, voluntatem commutare n. 37.

An Princeps vacantes capellas administratore concedere potest ad tempus tantum, an in perpetuum n. 42.

Principium.

Magis attenditur principium quam finis §. 25. p. 342. n. 94.

Cum principium est inhabile, eandem inhabilitatem contrahit qui ab eo descendit. ibidem.

Procurator.

Procurator qui mandatum habet cum libera administratione, potest exigere & omnia ut dominus facere §. 44. p. 469. n. 6.

Et etiam potest exigere ea quæ speciale mandatum requirunt. ibidem.

Procurator non potest ex dicto mandato efficere ea quæ in damnum mandantis efferri possunt n. 7.

In mandato quantumcunque generali donandi autoritas non conceditur n. 8.

Procurator sine mandato cum cautione de rato tam ad agendum quam ad defendendum admitti potest n. 10.

Prohibitio.

Quando duo, & diversæ extant prohibitionis recipientes diversos effectus, de una non inferitur ad aliam §. 18. p. 200. n. 47.

Si ratio prohibitionis ex voluntate tel-

Pars IV.

toris detegitur utique & prohibitio §. 40. p. 426. n. 7.

Proximior.

Proximiori in sanguine pertinet maioratus in quo ultimus possessor neminem nominavit §. 25. p. 308. n. 3.

Quando agitur de successione indubio proximior præferendus est. n. 6.

Opus est ut constet de instituentis voluntate in contrarium, ut proximior excludatur n. 7.

Ad hoc ut proximior descendens ex femina si maioratus non sit agnationis excludatur, per masculum descendentem ex masculino debet verti quæstio inter pares gradus n. 9.

Decedente maioratus possessore sine liberis ad proximiorum ipsius devolvitur successio n. 12.

Vel nullo erecto in maioratu electionis. ibidem.

Proximior consanguineus succedit ultimo possessori maioratus decedenti sine descendentibus §. 25. p. 325. n. 45.

Qui sunt in linea meliori repræsentativo jure, proximiores esse intelliguntur. n. 82.

Qui duplici qualitate juvatur proximior dicitur n. 91.

Constitutus in loco patris, proximior reputatur n. 101.

Vocato proximiori excluditur repræsentatio n. 102.

Successio jure sanguinis defertur ubi proximior de familia vocatur n. 103.

Et attenditur solum proximitas institutoris, non autem ultimi possessoris. ibidem.

Institutor vocando proximiorum voluit attendere ad gradus prærogativam, vere & proprie, & non fecte, & improprie. n. 104.

Quotiescunque vocantur per collectivum nomen plures qui sunt in differentibus gradibus, censentur vocati, primo qui est in proximiori gradu, deinde qui est in remotiori. ibidem.

Qualitas proximioris de jure inest, qui regulariter vocatur proximior, unde non debet qualificare actum n. 105.

Si admittitur proximior nunquam datur repræsentatio in maioratibus, quod est absurdum. ibidem.

Proximitas in succedendo attenditur n. 110.

In transversalibus proximitas consideranda

randa est respectu possessoris, & non respectu primi instituentis quanvis enim antiquitas sequeretur quod ad computandos gradus ad repræsentationem respectus habendus erat personam instituentis tamen hodie contrarium invaluit n. 112.

Quotiescunque concurrat lobrinus cum Tia lobrinus per repræsentationem admittitur. n. 113.

In maioratibus semper proximior in gradu succedit §164. p. 560. n. 3.

Quando duo descendentes sunt in eadem linea, qui proximior est in gradu succedere debet n. 7.

Clausula succedat proximior, non tollit repræsentationem, quando sumus in casu in quo repræsentatio dari potest n. 14. vide *Repræsentatio*.

Proximior vocato non admittitur repræsentatio sed consanguineus proximior vocatur cum relatione ad tempus mortis ultimi possessoris n. 34.

Proximitas.

In maioratibus regulariter attenditur ad proximitatem ultimi possessoris neglecta proximitate instituentis §. 49 p. 492. n. 2.

In maioratibus regularibus proximitas attenditur respectu ultimi possessoris, & non institutoris n. 4.

Q

Qualitas.

Quoties in aliqua dispositione, consideratur qualitas, illa plene contare debet §. 13. p. 119. n. 20.

Quoties ob aliquam qualitatem quis præfertur ille præferendus omnino est, in quo illa qualitas reperitur n. 21.

Ubi certa qualitas est causa producendi actionem, & agendi non aliter potest quis obtinere, nisi probet illam qualitatem concurrere, in qua suum stat fundamentum §. 22. p. 255. n. 10.

Qualitas & conditio posita in clausula separata a præcedentibus, refertur ad omnia quando nulla extat ratio quare referri debeat ad unum quam ad alterum n. 34.

Qui duplici qualitate juvatur proximior dicitur §. 25. p. 342. n. 91.

Quisquis.

Verbum quisquis, & quicumque, omnes successores complectitur §. 22. n. 46. 49. & 50.

R

Ratio.

Ubi eadem militat ratio, ibidem jus debet observari §. 18 p. 200. n. 47.

Ratio continuata, præsupponit eodem terminos §. 22. p. 260. n. 51.

Regula.

Qui habet regulam pro se, dicitur habere fundatam intentionem, & transfert onus probandi in adversarium §. 25. p. 309. n. 8.

Reivindicare.

Possessores maioratus possunt res illi anexas ab aliis reivindicare §. 5. p. 47. n. 5.

Si fideicommissarius alienaverit domum in familiam relictam potest eam successor reivindicare §. 44. p. 468. n. 2.

Futurus successor non potest reivindicare bona maioratus aut Capellæ a possessore adhuc vivente alienata n. 3.

Reivindicatio non competit nisi domino reivindicandæ. ibidem.

Maioratus possessor potest res maioratus a tertiis reivindicare §. 47. p. 472. n. 3.

Ad hoc ut procedat reivindicacionis actio, debet actor dominium probare n. 4.

Reivindicare potest uxor bona immobilia alienata a marito sine consensu sui §. 61. p. 531. n. 3.

Religio Religiosus.

Vide Monachus.

Impedimentum religionis est impedimentum juris & quoad dispensationem Pontificis tolli potest §. 22. p. 276. n. 74.

Relinquo.

Verbum *relinquo* adjunctum certæ quoræ bonorum, non inducit hæredis institutionem sed legatum §. 19. p. 214. n. 5.

Repræsentatio.

Representatio.

Representatio usque ad secundum gradum non extenditur §. 25. p. 314. n. 20.

Ad nepotes extendi non debet repræsentationis beneficium n. 24.

Vocans fratris sui filium seniore cum relatione ad tempus mortis ejus repræsentationi non suffragatur n. 25.

Repræsentatio ultra calus in jure expressos non admittitur ibidem p. 315.

Repræsentatio habet tantum locum inter primum, & secundum gradum respectu antecessoris n. 26.

Sublata repræsentatione, cessat vocationis argumentum n. 27.

Nepos dicitur senior repræsentans personam patris e nativitate tenioris n. 28.

In transversalibus, qui ab institutore descendunt, repræsentatio solummodo admittitur inter fratres, & filios fratrum, & ad alios gradus non extenditur n. 29. & 31. vers. in super.

Repræsentatio nunquam extenditur nisi ad calus in jure expressos n. 34. verl. primo.

Nepos naturalis non admittitur per repræsentationem ad successionem n. 34. & 38.

Ad repræsentationem necessaria est consanguinitas, & linea n. 36.

Ad repræsentationem necesse est. ut detur patria potestas, naturales enim non sunt in patria potestate n. 37.

Ad repræsentationem, requiritur matrimonium n. 39.

In bonis divisibilibus per æstimationem datur repræsentatio, etiam in filiis naturalibus n. 43.

Descendens ex linea primogeniti etiam si sit transversalis ultimo possessori datur ei beneficium repræsentationis n. 68.

Qui sunt in linea meliori repræsentativo jure, potiores esse intelliguntur n. 82.

Ubi repræsentatio non consideratur, non considerantur linæ n. 96.

Repræsentatio in colateralibus, datur usque ad filios fratrum n. 100.

Stante repræsentatione in pari gradu & data prerogativa sexus masculus preferre debet n. 101.

Vocato proximiori, excluditur repræsentatio n. 102.

Repræsentatio cessat in fidejussoribus particularibus n. 103.

Si admittatur proximior, nunquam da-

retur repræsentatio in maioratibus, quod est absurdum numer. 105.

Attento jure in fideicommissis particularibus non admittitur repræsentatio n. 109.

Repræsentatio in transversalibus ad consobrinos tantum possessoris extenditur, in descendentes vero ab institutore ultra filios patris possessoris admittitur n. 111.

Repræsentatio de jure communi introducta fuit n. 119.

Repræsentatio non verificatur ex persona institutoris sed potius ex persona ultimi possessoris prout unanimiter observatur ibidem.

Verba, e se os transversaes não forem descendentes do instituidor se guardarà o que for disposto por direito commum, quæquidem important repræsentationis exclusionem §. 65. p. 560. n. 4.

Repræsentatio non admittitur nisi in casibus expressis, & extensionem non recipit n. 9.

An repræsentatio inter transversales respectu primi institutoris admittatur n. 10.

Testator potest excludere repræsentationem, sicut eam includere n. 11.

Verba porque he minha tenção que em tal caso herde o mais chegado em grado, que vivo for ao tempo da morte do possuidor, posto que seja semea como dite he, habent tres conjecturas ut repræsentatio præsumatur n. 12.

Clausula succedat proximior non, tollit repræsentationem, quando sumus in casu in quo repræsentatio dari potest n. 14.

Sed quando adjicitur succedat proximior qui superstes fuerit tempore mortis, non est locus repræsentationi n. 15.

Etiam non est locus repræsentationi quando dicitur salva gradus prerogativa n. 16.

Proximior vocato, non admittitur repræsentatio, sed consanguineus proximior ultimi possessori succedit n. 33.

Restitutio Restituere.

Possessor rei tenetur restituere omnia quæ habiturus esse petitor se tempore litis contestatæ restitutio facta esset §. 24. p. 294. n. 9.

Minori dicenti se maiorem esse regulariter non prodest minoritas, nec habet restitutionem §. 20. p. 231. n. 2.

Reservatio.

Reservatio intelligitur titulo, lucrativo, non

non autem oneroso §. 18. p. 192. n. 25. 51.
& 52.

Reservatio bonorum limitatur etiam n.
33. & 34.

Repetitio.

Cujus per errorem dati repetitio, ejus
consulto dati donatio est §. 47. p. 486. col. 2.

Res.

Duo specialia in eadem re concurrere ne-
queunt §. 12. p. 112. n. 3.

Res judicata, pro veritate habetur.

Revisio.

Revisionis remedium an sit odiosum, vel
favorabile §. 15. p. 128. n. 1.

Ad hoc ut concedatur requiritur senten-
tia, notoria in iustitia n. 2.

Causa appellationis, & supplicationis re-
medio revisionis æquiparatur §.

Judices dati in revisionis instantia de
iustitia causæ judicare debent n. 6.

In revisionis instantia non est locus alle-
gationibus aut facti probationibus n. 23.

Ad revisionis concessionem, requiritur
citatio n. 9.

Et post concessionem n. 10.

Quia constituit novam instantiam, & ri-
gurosum iudicium n. 11.

Si revisio est petita in causa rerum im-
mobiliū requiritur citatio viri & uxoris,
n. 12.

Conformitas in deliberationibus ad re-
visionem concedendam requiritur n. 34.

Adeo quod si detur discordia ad tertium
transibit processus ibidem.

Varietas fundamentorum concessione
non attenditur n. 35.

Licet resolutio non sit sententia, sed con-
siliū n. 36.

Reus.

Quando jura partium sunt obscura potius
Reo, quam actori favendum est §. 22. p.
256. n. 20.

Vel quando probationes sunt æquales
in dubio magis attenditur testibus Rei, quam
actoris n. 21.

S

Senatus.

Senatus procedit sola facti veritate inf-
pecta §. 44. p. 470. n. 11.

Singula.

Singula quæ non profunt, multa colle-
cta juvant §. 62. p. 337. n. 7.

Sententia.

Sententia lata super maioratu, successori-
bus præjudicat §. 1. p. 2. n. 1.

Sententia sententiæ, est exceptio rei ju-
dicatæ n. 3.

Sententia prætermessione impedito-
rum in Chancelaria temper est sententia n. 5.

Sententia lata adversus maioratus posses-
sorem omnibus successoribus in infinitum
prodest, & nocet p. 18. col. 2. vers. bona.

Et non solum sententia, sed etiam acta,
& probationes in illis contentæ. ibidem.

Sententia non debet a libello dissonare §.
6. p. 59. vers. nec.

Deviribus sententiæ latæ iudicio ecclesi-
astico, licitum non est iudicibus sæcularibus
quidquam dicere §. 7. p. 67. n. 6.

Sententia lata contra expressam legem de-
bet dici nulla §. 22. p. 254. n. 3.

Sententia super successione maioratus ob-
tenta contra legitimum contradicentem,
prodest sequentibus obtentis successoribus
§. 25. p. 305. n. 1.

Sententia inter alios lata, aliis non nocet
§. 62. p. 538. n. 16.

Sed non procedit in successore rei de qua
causam habuit, ut illi etiam præjudicare
possit ibidem.

Et interminis maioratus nocet successo-
ribus, licet his non auditis n. 18.

Sobrinus.

In successione ab intestato admittitur
sobrinus cum amita, & pariter veniunt ad
hæreditatem fratris propter repræsentatio-
nem. §. 25. n. 100.

Quotiescunque concurrat sobrinus cum
tia sobrinus per repræsentationem admitti-
tur §. 25. n. 113.

Subrogatio

Subrogatio.

De bonis maioratus subrogatio confici non potest absque regia auctoritate §. 8. p. 81. n. 23.

Subrogationis gratia, & similes concessiones regulariter, sub modo conceduntur §. 42. p. 448. n. 4.

In Senatu Palatino non jubetur pretium deponi, ut ex illo res subrogandæ ementur n. 5.

Substitutus.

Quando institutus est incapax ad successionem, admittitur substitutus §. 62. p. 542. n. 38.

Substitutio.

Substitutio dicitur secunda institutio §. 11. p. 102. n. 6.

Bona libera efficiuntur si filiis existentibus, expiret substitutio §. 23. p. 289. n. 4.

Substitutio sub conditione si sine liberis decesserit mortis tempore extantibus liberis evanescit §. 29. p. 366. n. 4.

Substituta pia causa sub conditione si hæres sine liberis decedat, susceptis liberis expirat substitutio n. 17.

In dubio substitutio non est extendenda n. 26.

Substitutio vulgaris sicut in hæreditatibus, etiam in legatis fit §. 43. p. 459. n. 8.

Purificata conditione, substitutio vires obtinet institutionis §. 56. p. 512. n. 3.

Subreptio.

Subreptionis causæ cognitio solum ad Sedem Apostolicam pertinet §. 17. p. 174. n. 58.

Successio.

Masculus succedit virtute legis §. 1. p. 16. vers. sed.

In maioratu electivo, potest ordo succedendi variari ibidem vers. nec.

Filius ultimi possessoris senior masculus de jure succedit sub n. 26.

In successione maioratus æqualiter juxta cõmunissimam & indubitabilem sententiam excluditur filius illegitimus atque legitimus, qui ex illegitimo descendit, tanquam ex radice infecta descendens §. 12. p. 109. n. 11.

Successio maioratus independenti stare non

potest §. 22. p. 257. n. 15.

Sententia super successione maioratus obtenta contra legitimum contradictorem prodest sequentibus obtentis successoribus §. 25. p. 305. n. 1.

Descendentes filii senioris, qui alias si viveret in maioratu successurus filio secundogenito præferendi sunt n. 2.

Ultimus possessor maioratus decedens neminem nominante succedit proximior in sanguine §. 35. p. 308. n. 3.

Qui habet vocationem ad consequendum maioratum, non egit alia ratione n. 4.

Maioratus successio, seu electus in maioratu ab eo qui jussit eligere, non vero ab ipso ultimo possessore capit n. 16.

Successio maioratus regulanda est juxta vocationem n. 30.

Juxta successionem proximiori tempore delatæ successionis jus successionis regulatur n. 52.

Qui sunt sequentis gradus, non sunt admittendi ad successionem n. 32.

Sequens in gradu non admittitur in successione maioratus donec alius præcedat, ac est spes quod proximior succedat n. 60.

Quando institutor non apposuit certum succedendi ordinem, successio defertur eo modo quod succeditur ab intestato n. 99.

In successione ab intestato admittitur consobrinus cum amita & pariter veniunt ad hæreditatem fratris propter repræsentationem n. 100.

Maioratus successio regulatur per successionem fidejussorum particularium, ubi cessat repræsentatio n. 103.

Successio jure sanguinis defertur ubi proximior de familia vocatur ibidem.

In successione attenditur solum proximitas institutoris, non autem ultimi possessoris ibidem.

Ad hoc ut perpetuitas succedendi per fideicommissum inducatur non solum requiritur quod testator familiam incitet sed quod declaret bona in familia esse conservanda §. 54. p. 507. n. 6.

Una familia potest per tempus immemorabile introducere ut in aliquibus bonis succedatur jure primogenituræ §. 62. p. 540. n. 25.

Ad successionem substitutus est admittendus, quando institutus est incapax n. 38.

In maioratibus semper proximior in gradu succedit §. 65. p. 560. n. 1.

Quando

Quando descendentes sunt in eadem linea qui proximior est in gradu succedere debet n. 7.

Successio maioratus regulatur per quatuor qualitates n. 8.

Ut transversalis admittatur ad maioratus successionem, non sufficit agnatum esse ultimi possessoris, sine liberis decentis nisi simul sit de sanguine institutoris n. 24.

Proximior vocato, non admittitur representatio, sed consanguineus proximior ultimo possessori succedit n. 33.

Quod constanter procedit quando proximior vocatur cum relatione ad tempus mortis ultimi possessoris n. 34.

Successor.

Successoribus præjudicat, sententia lata super maioratu §. 1. p. 2. n. 1.

Successor revocare potest alienationem, post mortem alienantis §. 1. p. 18. col. 2. in fine.

In vita possessoris maioratus, non potest quis agere, ut successor declaretur §. 4. p. 36. n. 8.

Successor maioratus in donatione ei irrevocabiliter institutus non tenetur ad æ alienum post donationem contractam §. 20. p. 379. n. 3.

Dominium rerum vinculo maioratus, & restitutioni subjectarum, mortuo possessore, statim continuatur in sequentem successorem §. 31. p. 387. n. 15.

Maioratus successoris actio competit ad vendicandas res maioratus anexas aquocunque possessore §. 33. p. 401. n. 1.

Quæquidem procedit etiam si maioratus successor hæres sit alienantis bona vinculata n. 2.

Dominium rerum maioratus in ultima voluntate instituti ad successores transit sine apprehensione §. 36. p. 415. n. 3.

Si fideicommissarius domum in familiam relictam alienaverit potest eam reivindicare successor §. 44. p. 468. n. 2.

Successor futurus non potest reivindicare bona maioratus, aut capellæ a possessore adhuc veniente alienata n. 3.

Quando alienationis prohibitio est perpetua valet alienatio in vita alienantis, & satis successoris providetur relinquendo ei jus ad agendum n. 4.

Successoribus nocet sententia lata, in

causa maioratus, licet his non auditis §. 62. p. 538. n. 18.

Stipulatio.

Stipulatio facta per scripturam in contractibus innominatis id operatur, quod amplius revocari nequit §. 4. p. 39. sub n. 20.

Stipulatio lequi debet naturam contractus innominatus, non immutare eam. n. 22.

T

Terminus.

Ex post ex justa causa terminum præfiniunt, intra quem tenetur quis agere, & eo elapso excludatur §. 1. p. 25. n. 37.

Terminus exaratus in libro monasterii, non est sufficiens ad probandum jus, ac possessionem census §. 5. p. 43. n. 1.

Tempus.

Legitime impeditis ratione absentis, & minoritatis tempus non currit §. 33. p. 408. n. 13.

Temporalia ad agendum, sunt perpetua ad excipiendum §. 47. p. 484. n. 9.

Diuturnitas temporis præsumptionem inducit, ut solemnitates requisitæ ad alienationem habeant vim legis §. 52. p. 501. n. 4.

Testator.

Permissiones testatoris nudæ effectum non producent §. 41. p. 441. n. 17.

Præsumitur testatorem minus gravare hæredem, quam fieri possit §. 43. p. 461. n. 17.

Testator vocans fratrem suum ejusque uxorem, intelligitur de uxore conjugata, tunc temporis, & non de secunda §. 53. p. 503. n. 2.

Si testator nominat aliquas personas per quas ambulare debeat maioratus, non egreditur, & post illas transit ad alias cum suo onere §. 54. p. 506. n. 3.

Testamentum.

Testamenti amissio duabus testibus probari potest §. 1. p. 13. n. 12. & 17.

Testa-

Testamentum corrumpit ex defectu solemnitatis n. 13.

In testamentis plenius voluntatis testamentum interpretantur n. 15.

Judices deputati ad executionem ultimarum voluntatum sive laicales, sive ecclesiastici sint, testamenta exequi debent tam inter minores, quam maiores ad illos utpote competentes secundum suam alternativam pertinet executionis testamenti cognitio & non ad iudices minorum §. 7. p. 68. n. 7.

Religiosis prohibetur testamentum scribere quo eorum monasterio haeres instituitur §. 11. p. 101. n. 1.

Actus perfectus per contractum, non potest mutari in testamento §. 18. p. 180. n. 2.

Verbum ad testandum explicatur. n. 15.

Natura, & facultas testandi lege prohiberi non potest n. 16. & 35.

Ex testamenti verbis, perpetuo onus missarum est adimplendum §. 40. p. 425. n. 6.

Testamentum firmum manet, quando testator disponit idem quod antea declaravit §. 41. p. 439. col. 1. vers. &.

Indubio semper pro testamento iudicandum est. ibidem.

Variae contra testamentum insurgi possunt falsitates ibidem col. 2. vers. variae.

Testamentum in quo voluntas mutata videtur est nullum n. 18.

Quando testator aperuit, & postea si gitatum invenitur testamentum, vel ipse testator si aperte servavit, vel alteri servandum tradidit, tunc valet testamentum, & mutata voluntas non censetur n. 19.

De iustantia testamenti non est quod sit futurum, vel clausum hoc enim solum facit ut testes nesciant in testamento contenta n. 20.

Si ab alio apertum sit testamentum praeter voluntatem testatoris, si non probentur mutata contenta in testamento non ideo dicitur nullum testamentum n. 22.

Pro validitate testamenti facienda est omnis possibilis interpretatio n. 25.

Si contra testamenta frivolarum admittantur impugnationes nullibi tales erunt ultimae dispositiones n. 29.

In testamento testibus de sana mente asserentibus creditur, quam aliis de insania §. 45. p. 473. n. 1.

Part IV.

Quando testator respondit quod sic communior opinio in iudicando sequenda est pro validitate testamenti n. 10.

Quae sententia procedit, sive notarius, interrogationem faciat sive alia privata persona. n. 11.

Testamentum validum est in quo testator non articulate loquitur, sed balbusiens n. 13.

In testamento nuncupativo quanvis testator haereditatis nomen non exprimat sed tantum per verbum sic respondeat, melior invalet opinio pro validitate n. 15.

Testamentum testatio mentis dicitur n. 16.

Quoties quis infirmitate oppressus, mortis iam minante periculo, testamentum ad interrogationem alterius conficit per verbum sic istud non valet, jam enim pro mortuo similis reputatur aegrotus, & in eo mentis integritatem non praesumere existimatur n. 17.

Ut vacilet testamentum, sufficit quod unus ex reductionis testibus eum contradicat. n. 19.

In testamentis nihil aliud spectandum quam testandi voluntas §. 62. p. 541. n. 35.

Verbum ad testandum inteligitur §. 18. n. 15.

In testamento verba *Ord lib 40. tit 80. sera serrado* non inducunt necessitatem §. 41. p. 442. n. 21.

Testis.

Testis omni exceptione maior reddens rationem dicti sui facit semiplenam probationem §. 1. p. 5. n. 8.

Testi defacto proprio, plena fides adhibenda est p. 16. vers. non col. n. 2.

Testis quanvis de auditu contradicentem facit plenam probationem n. 26.

Testes de auditu in rebus antiquis faciunt plenam probationem §. 22. p. 256. n. 14.

Quae requiruntur in inquirendis testibus ad probandam consanguinitatem n. 31.

Nullus testis melior sacerdote, dictumque unius vim duorum obtinet §. 41. p. 443. n. 24.

Testis jurans diversimode a primo iuramento non creditur n. 27.

In testamento testibus de sana mente asserentibus

Hhhh

terentibus creditur quam aliis de infania §. 45. p. 473. n. 1.

Ut vacilet testamentum, sufficit quod unus testis reductionis cum contradicat.

Testes de auditu, cum agatur de antiquioribus, bene probant §. 62. p. 536. n. 5.

Testes de auditu adminiculis corroboratae concludentem faciunt probationem n. 6.

Tertia.

Clauula in institutionibus apposta quod successor teneatur anexare tertiam, aut tertiz tertiam valida est, & executioni mandanda est §. 28. p. 360. n. 1.

Decedens filius sub patria potestate pater hæres non tenetur tradere tertiam ad anexationem, sed omnia pupili bona ad patrem pertinent n. 2.

Ex bonis tertiz potest institui maioratus §. 4. n. 9.

Testator potest erigere maioratus, de bonis hæredis quando ei relinquit ultra legitimam tertiam §. 16. p. 142. n. 31.

Titulus.

Quando præcedentibus, possessio præsumitur ratione illius habita, & confirmata §. 4. p. 39. n. 29.

Transactio.

Filius in vita patris aut loceri, potest impugnare transactionem bonorum maioratus ab eo factam §. 44. p. 470. n. 12.

Qui non potest alienare, transigere non potest n. 13.

Transversalis.

Ut transversalis admittatur ad maioratum non sufficit agnatum esse ultimi possessoris, sine liberis decedentis, nisi simul sit de sanguine institutoris §. 65. p. 563. n. 24.

Verba per lineam rectam comprehendunt totam successionem, & extenduntur etiam ad transversales §. 48. p. 489. n. 6.

Transmissio.

Transmissio facta primo nominato, & jam respectu successorum irrevocabilitatem inducit §. 4. p. 3. n. 15.

Transmissio facta in executione contractus dotis, intelligi debet sub omnibus clausulis contentis in scriptura ejusdem dotis n. 20.

U

Verba.

Verba codicilli non solum sunt, directæ, & dispositiva, sed etiam enunciativa §. 1. p. 14. sub n. 14.

Verba per modum causæ etiam enunciativa, gerunt dispositionem, & eam ibidem vers. quia.

Quando verba sunt clara nulla dubietas voluntatis esse potest §. 5. p. 46. column. 1. vers. &

Verba dispositionis, semper intelleguntur secundum naturam actus, qui geritur §. 11. p. 102. n. 4.

Verba legatum, vel hæreditas tam substitutionem, quam institutionem comprehendunt n. 5.

Securius est verbis stare, quam conjecturatae voluntati §. 18. p. 183. n. 9.

Verbum placuerit, & libuerit quid importent n. 13.

Verbum libet explicatur n. 14.

Verbum adtestandum intelligitur n. 15.

Verbum Capella quid importet n. 17 & 18.

Verbum poterit importat facultatem, ac liberam voluntatem n. 39.

Verbum beneplacitum, de libera, & justa voluntate, intelligitur, & accipi debet n. 40.

Verbum relinquo adjunctum certæ quotæ bonorum, non inducit hæredis institutionem, sed legatum §. 19. p. 214. n. 15.

Verba institutoris geminata omnem difficultatem tollunt §. 22. p. 254. n. 50.

Verbum quisquis, & quicumque omnes successores complectitur n. 46. 49. & 50.

Verbum quisquis in jure extenditur ad omnes, uullo excluso n. 49.

Verba dubia declarantur ex antecedentibus, & subsequenter n. 52. & 65.

Verbum hæc est demonstrativum, & taxativum §. 28. p. 361. n. 1.

In dubio a verborum propria significatione non receditur n. 9.

Verbum

Verbum compromissum, a complere derivatur §. 29. p. 374. n. 29.

Verbum *possit* quid denotet §. 32. p. 395. n. 19.

Verbum hæres refertur ad filios, & ad hæredes sanguinis non vero ad extraneos, & ipsi dicuntur hæredes sui, & necessarii §. 39. p. 421. n. 3.

Verba quæ inducunt fideicommissum §. 40. p. 424. n. 4.

Non solum ex verbis, sed ex mente fideicommissum inducitur n. 5.

Ex testamenti verbis perpetuo omnium missarum est adimplendum n. 6.

Verba *Ord. lib. 4. tit. 80 §. 1. serà ferradon* non inducunt necessitatem §. 41. p. 442. n. 21.

Verbum *quando* junctum verbo futuri temporis, conditionem importat §. 43. p. 458. n. 6.

Verba per lineam rectam compræhendunt totam successionem & extenduntur etiam ad transversales §. 48. p. 489. n. 6.

Verbum hæres intelligitur de hæredibus sanguinis n. 8.

Ex verbis præcedentibus intelligenda sunt verba sequentia §. 60. p. 524. n. 2.

Verba, *e se os transversales naõ forem descendentes do instituidor se guordarà o que bedisposto por directo commum*, quæquidem verba important repræsentationis §. 65. p. 560. n. 4.

Veritas.

Quod longe distat à veritate, est quædam falsitatis imago §. 1. p. 16. column. 2. vers. nec.

In ore duorum, vel trium stat omne verum §. 11. p. 103. n. 8.

Multoties contingit pugnare opinio, & veritas §. 16. p. 146. n. 43.

Veritati semper consulendum, ut ultimæ dispositiones tutæ sint §. 41. p. 446. n. 29.

Senatus procedit, sola facti veritate inspecta §. 44. p. 470. n. 11.

Res judicata pro veritate habetur §. 57. p. 482. n. 5. 12.

Vicinus.

In iis quæ communiter cadunt in scientiam, & cognitionem conjuncti, & vicini

præsumuntur vicini, & conjuncti scire illorum facta §. 22. p. 262. n. 32.

Item præsumuntur scire an quis sit filius sui vicini, vel conjuncti quanvis eorum assertio plene non probet filiationem n. 33.

Vinculum.

Exceptione primi successoris vinculum confirmatur §. 1. p. 6. col. 2. sub n. 9.

Ex vi verbi Capellæ vinculum importat §. 23. p. 289. n. 2.

Ad hoc ut perpetuitas succedendi per fideicommissum inducatur requiritur non solum quod testator familiam incitet, sed quod declaret in familia bona esse conservanda §. 54. p. 507. n. 6.

Vinculum per contractum institutum nec potest alterari, non revocari §. 56. p. 514. n. 10.

In dubio pro maioratu facit quod ex vinculatione bonorum, non mediocris utilitas cuilibet Provinciæ resultet §. 62. p. 538. n. 20.

Omnis interpretatio fit ut bona non dicantur vinculata n. 23.

Vivere.

Experientia docet neminem nostris temporibus attingere ad centesimum annum §. 22. p. 261. n. 30.

Unusquisque præsumitur vivus usque ad centesimum annum §. 57. p. 515. n. 1. & 4.

Sed hodie solum ad septuaginta annos vi vere præsumitur n. 4.

Licet admittatur quod quis præsumitur vivere ad centum annos hæc præsumptio non relevat, ab onere probandi vitam cum quis propriam intentionem, firmat in vita, vel in morte alterius, & vitam & mortem specificè probare tenetur n. 5.

Universalis.

Indefinita, æquipolet universali §. 22. p. 260. n. 48.

Vocatio.

Princeps supremus potest mutare, maioratus vocationes §. 17. p. 154. n. 2.

Successori non licet maioratus seu Capellæ

pellæ, antiquas vocaciones & condiciones mutare n. 12.

Limita primo si iusta interveniente causa maioratus seu Capellæ possessor vocacionem, mutationem a legitimo superiori imploret n. 13.

Nemo adest, cui ex mutatione vocacionum aliquod fieri valeat præjudicium n. 16.

Qui habet vocacionem ad consequendum maioratum, non eget alia ratione §. 25. p. 308. n. 4.

Ubi primum pater, & post eum filii sunt vocati ex præsumpta disponentis intentione etiam nepotes, & pro nepotes continentur n. 5.

Quotiescunque vocantur per nomen collectivum plures, qui sunt in differentibus gradibus censentur vocati primo qui est in proximiori gradu, deinde qui in remotiori n. 104.

Vocatus in maioratu statim a natiuitate præoccupavit jus primogenituræ ad omnes suos descendentes n. 114.

Vocatio omnibus qualitatibus perfertur §. 27. p. 356. n. 4.

Quando adest simplex vocatio familiæ, aut descendentium absque alia dispositione quæ perpetuitatem fideicommissi inducit, tunc enim solum illi vocati de familia sive descendentes admittuntur, cæteris exclusis §. 48. p. 490. n. 11.

Ex vocacione familiæ, & descendentium, inducit tacitam non alienandi prohibitionem n. 13.

Hoc intelligendum est quando testator voluit fideicommissum in familia conservare, alias autem vulgarem tantam substitutionem constituit n. 14.

Testator vocans fratrem suum & uxorem intelligitur de uxore conjugata, tunc temporis, & non de secunda §. 53. p. 503. n. 2.

Voluntas.

Voluntas hominis de ambulatoria est usque ad supremum vitæ spiritum §. 11. p. 103. n. 7.

Pro causa legitimi superioris, sufficit voluntas §. 17. p. 159. n. 15.

Voluntas pro lege habetur n. 36.

Princeps ex iusta, & publica causa potest voluntatem commutare n. 37.

Securius est verbis stare, quam conje-

cturata voluntati §. 18. p. 183. n. 7.

Valeret argumentum de ultimis voluntatibus n. 50.

Voluntas institutoris interpretatur ad excludendum inhabites ad matrimonium §. 22. p. 268. n. 58.

Voluntas non tantum dicitur quæ expressa est, sed quæ tacita & per conjecturas ex verbis deducitur n. 61.

Voluntas institutoris, & eius dispositio, observanda §. 25. p. 322. n. 42.

In ultimis voluntatibus expressam tenetur testatoris exequi dispositionem, e iuxta naturalem sensum, eorum verba debent intelligi §. 28. p. 362. n. 9.

Voluntatem potius, quam ad verba attendendum est §. 29. p. 374. n. 33.

Voluntas testatoris, non potest conjecturari divinando §. 52. p. 392. n. 35.

Voluntas testatoris semper in specifica forma adimpleri debet §. 43. pag. 458. n. 4.

Voluntas testatoris modum, & causam habens de futuro restringi non debet n. 5.

Extacita & præsumpta voluntate testatoris repetita censetur conditio, sicut expressa n. 14.

In vocacionibus institutorum, magis attenditur voluntas quæ exprimitur, quam illa quæ ex verbis inducitur §. 56. p. 513. n. 6.

In testamentis, nihil aliud spectandum, quam instituendi voluntas §. 62. p. 541. n. 35.

Voluntas disponentis regina est dispositionis, quæ semper venit observanda, & inspicienda n. 43.

Voluntatis quæstio, plurimum pendet arbitrio ejus decisis n. 31.

Voluntatis interpretatio nihil aliud est, quam sensum alioquin latentem, & verbis non expressum, ex ratione legis depromere n. 38.

Voluntas testatoris intelligenda est, secundum ejus intentionem §. 63. p. 548. n. 8.

Publice expedit quod suprema hominum judicia exitum habeant n. 9.

Usufructus.

Clausula reservationis usufructus traditionem, & dominii translationem inducit §. 19. p. 226. n. 43.

Traditio

Traditio vera, & realis maioris est virtutis, & effectus, quam ficta per reservationem usufructus n. 46.

Bona possunt relinqui filio familias sub ea conditione, ut patri usufructus, non acquiratur §. 32. p. 398. n. 24.

Quæquidem conclusio sufficit quod tacite ex conjecturis inducatur ibidem.

Utrum illud quod circa usufructuarium definitum est in jure procedat etiam in maioratus possessore §. 51. p. 499. n. 1.

Pro parte affirmativa itat opinio n. 2.

Uxor.

Testator vocans fratrem suum, ejusque uxorem intelligitur de uxore conjugata, tunc temporis, & non de secunda §. 53. p. 503. n. 2.

Alienatio facta a marito sine consensu uxoris rerum immobilium nulitate laborat, & ipsi reivindicatio competit §. 61. p. 531. n. 3.

Consensus uxoris non requiritur in nominatione emphyteusis si fiat cum reservatione usufructus in vita mariti nominantis n. 7.

X

Xenodochium.

Hospitale, est creatum ut exercentur opera pietatis §. 17. p. 155. n. 4.

Ideo licet laicis administraretur, gaudet omnibus privilegiis causarum majorum n. 5.

Omnia xenodochia sub protectione sunt ecclesie n. 6.

Si hospitale est erectum auctoritate Prælati ecclesiastici potest in illo dispensare, alias non n. 11.

Hospitale sine Episcopi auctoritate institutum, locus pius dicitur n. 22.

Contrarium n. 32. 33. & 34.

Ecclesiastico incumbit, an omnia in dicto hospitali procedant secundum mentem testatoris n. 23.

Hospitale laicum non potest a Summo Pontifice impetrari n. 38. & 39.

Pontifex non potest mutare ordinem succedendi in xenodochio n. 50.

Hospitale nominationis, nunquam ad coronam vacare potest n. 53.

Juridictio hospitalis, quanvis laico sit instituto competit judici ecclesiastico n. 48. & 49.

LAUS DEO.

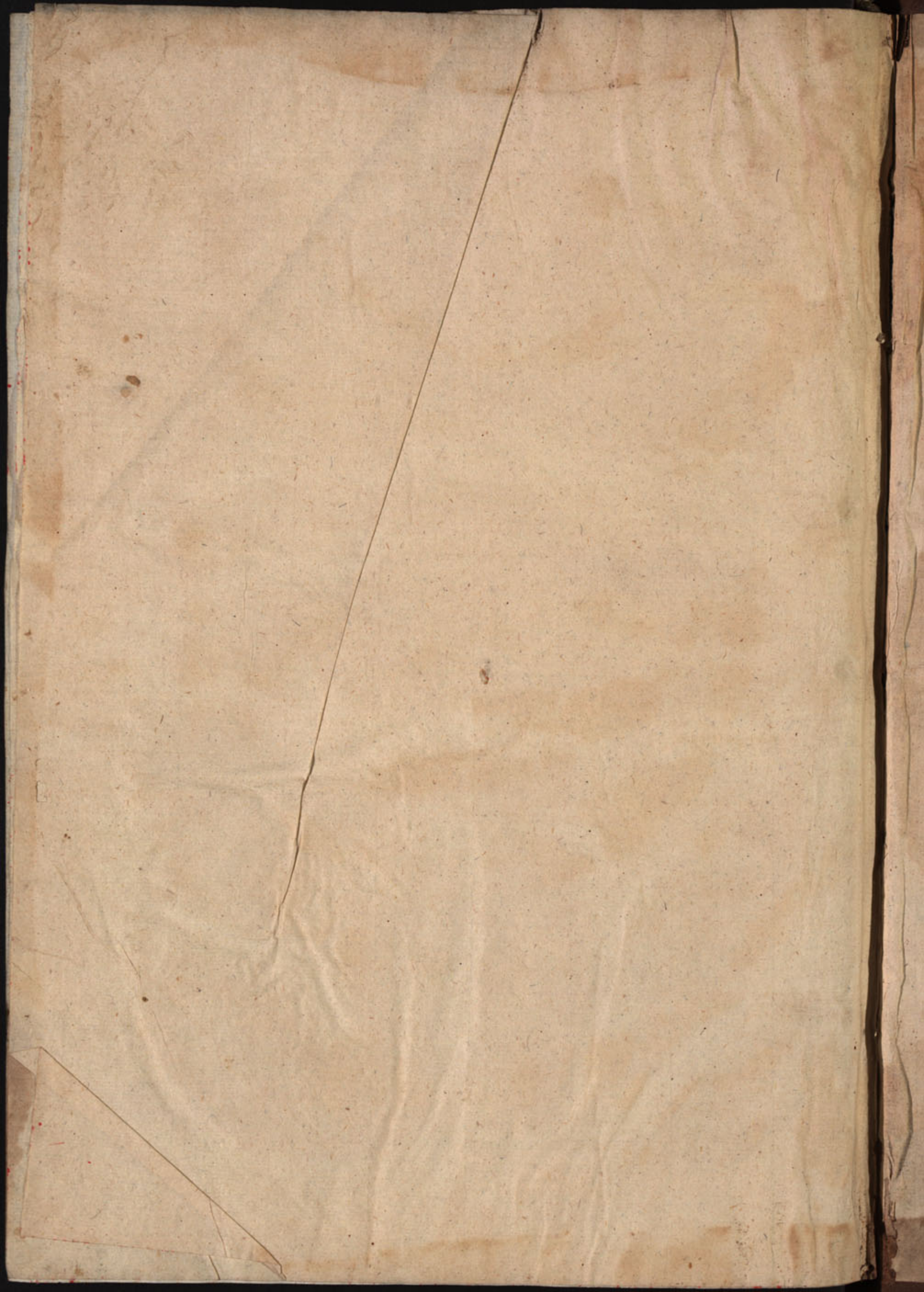

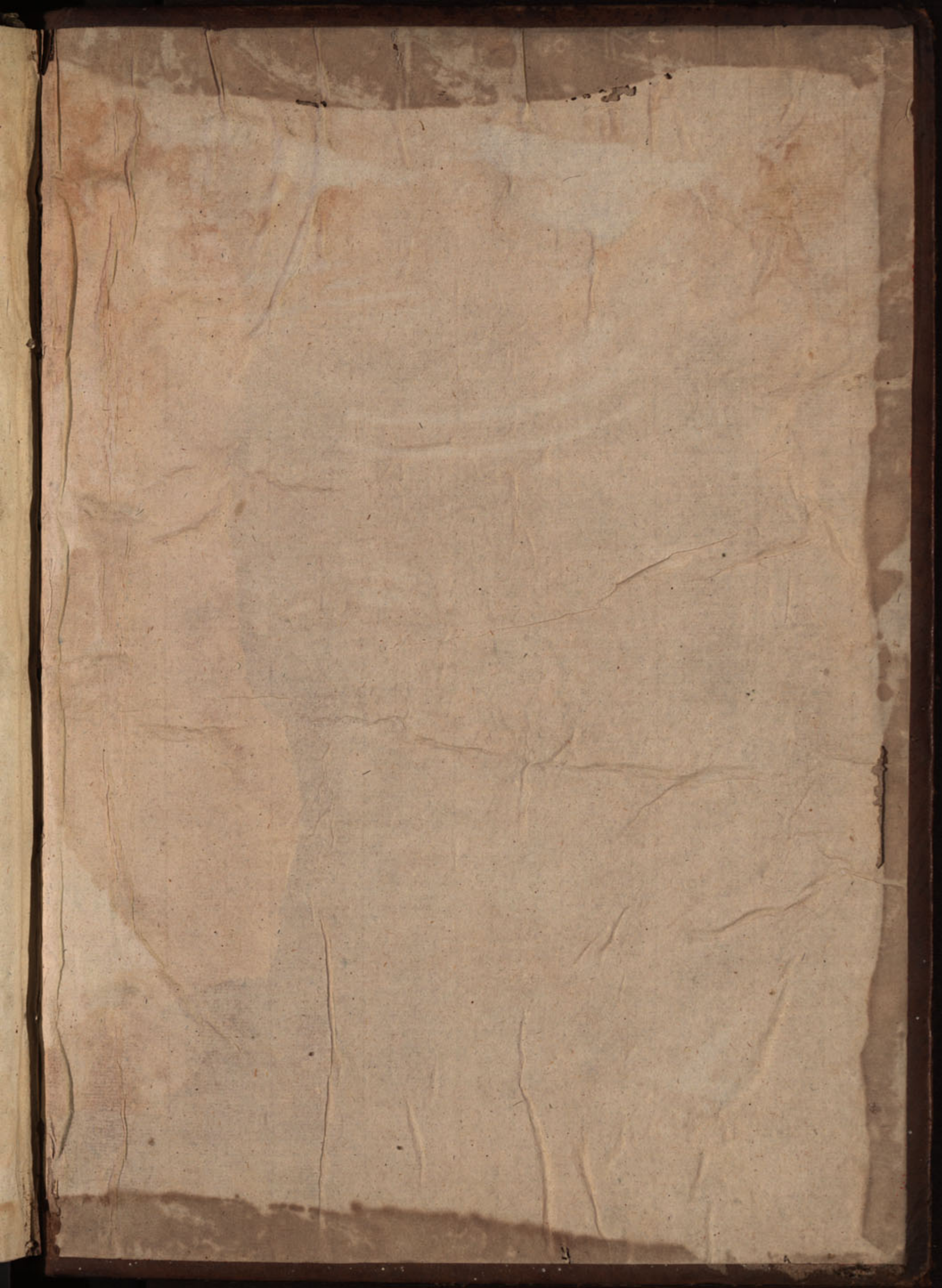

T. IV

